

# โลกสดใสเมื่อคนใช้กับหมอ ปฏิบัติต่อกันฉันมนุษย์

บันทึกประสบการณ์ของคนไข้ผ่าตัดรายหนึ่ง  
ที่มีความสุขได้ แม้ในยามป่วยไข้



สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์

โลกสดใสเมื่อคนใจกับหมอ  
ปฏิบัติต่อกันฉนมนุษย์

ผู้เขียน

สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์

บรรณาธิการ

สุมาลี สุนทรกิจพาณิชย์

วาดภาพประกอบ

วไลลักษณ์ ผลเพิ่ม

ออกแบบปกและรูปเล่ม

จะเด็ด พานิชศรี

ISBN

978-616-11-0268-5

พิมพ์ครั้งแรก

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

จำนวนพิมพ์

๘,๐๐๐ เล่ม

ผู้จัดพิมพ์

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล

(องค์การมหาชน)

ชั้น ๒ อาคารกรมการแพทย์ ๖ ถ.งามวงศ์วาน

อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทร. ๐-๒๕๘๘-๐๐๒๓

[www.ha.or.th](http://www.ha.or.th)

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ

พิมพ์ที่

ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหพัฒนไพศาล

โทร. ๐๒-๕๓๒๖๑๗๔-๕ , ๐๘๑-๙๐๕๕๘๑๖

โทรสาร.๐๒-๕๓๒๖๑๗๔ ต่อ ๑๐๕

สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ.๒๕๕๓

# คำนำผู้จัดพิมพ์

เป็นที่น่ายินดีที่แวดวงบริการสุขภาพ มีความตื่นตัวที่จะเรียนรู้จากเรื่องราวต่างๆ ทั้งเรื่องที่ไม่พึงประสงค์ และเรื่องราวดีๆ อันน่าประทับใจ ซึ่งในส่วนของเรื่องราวดีๆ นั้น เรามักจะรับรู้ผ่านคำบอกเล่า ข้อเขียน หรือการนำเสนอของคณาจารย์ มีน้อยครั้งที่จะได้ยินได้ฟังเรื่องราวดีๆ จากผู้ใช้บริการโดยตรง

หนังสือ “โลกสดใสเมื่อคนใช้กับหมอปฏิบัติต่อกันฉันมนุษย์” เล่มนี้ เป็นหนึ่งในจำนวนน้อยครั้งดังกล่าว เพียงได้อ่านคำนำก็ทำให้ต้องอึ้งกับประโยคที่ว่า “ผมเชื่อว่า มิตรภาพที่ผมได้รับในครั้งนี้ มีเหตุมาจากการที่ผมมีความกรุณาต่อเธอ” เราทั้งสองฝ่ายต่างก็สามารถเป็นผู้เริ่มต้นสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันได้ และเมื่อฝ่ายหนึ่งเริ่มต้นในทิศทางใดแล้ว อีกฝ่ายหนึ่งย่อมตอบสนองไปในทิศทางเดียวกัน ถ้าเราทุกคนที่เกี่ยวข้องต่างปฏิบัติต่อกันเช่นนี้แล้ว สุขภาวะของทุกคนน่าจะเพิ่มพูนขึ้นอย่างมหาศาลโดยไม่ต้องลงทุนทรัพยากรเพิ่มขึ้น

ผู้เขียนคือคุณสุรเชษฐ เวชชพิทักษ์ เป็นผู้ที่มีความละเอียดอ่อนในการสังเกตและใคร่ครวญในทุกขณะที่เกิดขึ้น ดังตัวอย่างระหว่างทางไปสู่ห้องผ่าตัด “มีความรู้สึกที่เวลาภายในตัวชะลอช้าลงกว่าเวลาภายนอก...ทุกคนในขบวนกำลังเดินทางไปปฏิบัติภารกิจจะโรยางอย่างร่วมกัน...รู้สึกถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

ของทุกคนในขบวน...ในภาวะนี้ไม่มีความกลัวอะไรหลงเหลืออยู่เลย แม้จะต้องตายไปในสงครามครั้งนี้ ก็รู้สึกเป็นเกียรติด้วยซ้ำ... เป็นช่วงเวลาที่ผมสามารถเชื่อมโยงกับมนุษย์คนอื่นๆ อย่างแท้จริง...”

คงจะเป็นข้อเตือนใจให้ท่านผู้อ่านเห็นความสำคัญของการใส่ใจในรายละเอียดต่างๆ ที่อยู่ตรงหน้า และสามารถเข้าถึงความงามในปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

ในส่วนของการดูแลของทีมงานซึ่งเปี่ยมไปด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์ ก็ปรากฏให้เห็นตลอดทั้งเล่ม เป็นสิ่งที่จะเติมความหวังและพลังให้กับเพื่อนร่วมวิชาชีพทุกท่านว่าเพื่อนของเราทำได้ และเราก็น่าจะทำได้

ขอขอบคุณท่านผู้เขียนที่กรุณามอบต้นฉบับหนังสือนี้ให้แก่สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) เพื่อจัดพิมพ์เผยแพร่ในการประชุม 11th HA National Forum ในระหว่างวันที่ ๙ - ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๓ ภายใต้หัวข้อ “การพัฒนาที่ยืดหยุ่นและยั่งยืน” นับเป็นประโยชน์อย่างยิ่งหลวงที่ผู้อ่านจะได้รับรู้เรื่องราวดีๆ และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงปฏิสัมพันธ์ต่อกันในระบบบริการสุขภาพ

นพ.อนุวัฒน์ ศุภชุติกุล  
ผู้อำนวยการสถาบันรับรองคุณภาพ  
สถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

# คำนิยม

## คืนสุนทรียภาพให้กับชีวิต

หนังสือเล่มเล็กๆ นี้ มีพลังที่เปลี่ยนแปลงโลกได้

ผมคิดและเชื่ออย่างนี้จริงๆ หลังจากได้อ่านต้นฉบับที่คุณสุรเชษฐส่งมาให้ ผมอ่านรวดเดียวจบ เพราะต้นฉบับทั้งเล่มมีเพียง ๕๐ กว่าหน้า จะว่าไปแล้วก็เป็นหนังสือเล็กๆ เล่มหนึ่งเท่านั้นเอง

แต่ความสำคัญของหนังสือนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดของมันว่าเล็กหรือใหญ่ หนาหรือบาง เพราะถ้าท่านโชคดีได้อ่านหนังสือเล่มน้อยเล่มนี้ ท่านอาจจะรู้สึกเหมือนผมก็ได้ว่า หนังสือเล่มเล็กๆ ที่บอกเล่าประสบการณ์เล็กๆ ของคนตัวเล็กๆ นี้ เป็นหนังสือที่มีพลังยิ่งใหญ่ที่จะเปลี่ยนแปลงโลกได้

ที่ว่าเปลี่ยนแปลงโลกได้ ก็เพราะโลกของท่านจะไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป เมื่อท่านอ่านหนังสือเล่มนี้จบ

ผมรู้จักกับคุณสุรเชษฐ เวชชพิทักษ์ มานานกว่า ๒๐ ปี ตั้งแต่ผมจบไปเป็นแพทย์ชนบทใหม่ๆ และเริ่มทำงานเกี่ยวกับงานพัฒนา คุณสุรเชษฐทำงานเกี่ยวกับระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อการพัฒนาชุมชนอยู่กับอาจารย์เสรี พงศ์พิศ ทำหนังสือ พัฒนาสื่อ และสร้างเครือข่ายการพัฒนา ที่ทำให้ผมได้คิดและเข้าใจความจริงที่เป็นพื้นฐานของการทำงานพัฒนาชนบท

แต่สิ่งที่ผมได้เรียนรู้จากหนังสือเล่มเล็กๆ ที่คุณสุรเชษฐเขียนขึ้นจากประสบการณ์ความเจ็บป่วยและการไปรักษาที่โรงพยาบาลนี้ ทำให้ผมได้คิดและเข้าใจความจริงที่เป็นพื้นฐานของชีวิต

เรื่องเล่าจากประสบการณ์ความเจ็บป่วยของคุณสุรเชษฐสะท้อนความจริงพื้นฐานที่พวกเราส่วนใหญ่หลงลืมไปหมดท่ามกลางกระแสแห่งการพัฒนาทางวัตถุ เราดี้นรนาความสุขและเป้าหมายอื่นๆ ในชีวิตจากโลกภายนอก จากการสะสมทรัพย์สินเงินทอง จากการบริโภคและการปรนเปรอ จนหลงลืมไปว่าความงามและความสุขที่ละเอียดและอ่อนโยนนั้นหาได้ง่ายจากความสัมพันธ์ที่แสนจะธรรมดากระหว่างมนุษย์กับมนุษย์และมนุษย์กับธรรมชาตินี้เอง

ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นไปในลักษณะที่ลดทอนความเป็นมนุษย์ซึ่งกันและกัน ความไว้วางใจจะหว่างกันเริ่มหดหายและหมดไป ความสัมพันธ์ที่ควรเป็นไปเพื่อการเกื้อกูลกันในฐานะเพื่อนมนุษย์ กลายเป็นความสัมพันธ์แบบการค้ากำไรและกฎหมาย ที่ทีมแทงทำร้ายกันให้เจ็บซ้ำทั้งสองฝ่าย

หนังสือเล่มน้อยนี้ทำให้เห็นว่า มันไม่ได้เป็นเรื่องยุ่งยากหรือซับซ้อนอะไรเลย ที่จะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์กับคนไข้ที่ต่างเกื้อกูลกันด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์

เรื่องราวความเจ็บป่วยของคุณสุรเชษฐ พาเราไปรู้จักกับความงามของมนุษย์สัมพันธ์อันแสนจะธรรมดา ที่เมื่อเรารู้จักกับมันแล้ว เราจะสามารถค้นพบและมีความสุขกับมันได้ทุกเวลา

เป็นความสุขอันประณีต จากวิธมองโลกแบบใหม่ ที่ทำให้  
เราอ่อนโยนต่อชีวิต อ่อนน้อมต่อเพื่อนมนุษย์และธรรมชาติ

นายแพทย์โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์  
สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

# คำนิยม

เมื่ออ่านหนังสือเล่มนี้จบลง...ความรู้สึกแรกคือความอึดอึดใจ ความปิติที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน และอยากที่จะขยายความงดงามของชีวิตที่สัมพันธ์กันระหว่างคนไข้กับหมอที่ใช้พื้นฐานของความเป็นมนุษย์ที่เรียบง่าย แต่มีความลึกซึ้ง ละเอียดอ่อนจากใจที่เต็มไปด้วยความอ่อนโยนและเมตตากรุณา จนทำให้ทุกอณูของลมหายใจมีความสุขได้ แม้ในการทำงาน...แม้ในยามเจ็บป่วย

ที่จริงแล้ว ความงดงามเหล่านี้ อยู่ใกล้ตัวเราเองมากที่สุด เพียงแต่เราจะเปิดโอกาสให้ได้แสดงออกมาได้เมื่อไหร่เท่านั้นเอง...

เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพที่เป็นสุดยอดคือ การมีมาตรฐานการดูแลคนไข้ มาตรฐานวิชาชีพ และที่สำคัญคือ การสร้างความรัก ความเมตตา ความเอื้ออาทร ความผูกพันระหว่างคนไข้และแพทย์ ซึ่งจะเป็นจุดสำคัญที่จะทำให้ระบบคุณภาพมีความยั่งยืน อันเป็นมิติหนึ่งในโครงการสร้างเสริมสุขภาพผ่านกระบวนการคุณภาพสู่การเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน (SHA)

ดวงสมร บุญผดุง

รองผู้อำนวยการสถาบันรับรองคุณภาพ

สถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

ผู้จัดการโครงการสร้างเสริมสุขภาพผ่านกระบวนการ  
คุณภาพเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน (SHA)



# คำปรารภของผู้เขียน

ศก๗ หอมประเวศ วะสี เคยพูดไว้ประโยคหนึ่ง ถึง การมีความหวังและศรัทธาในความดี ในน้ำใจของเพื่อนมนุษย์ ที่ผมประทับใจ จนต้องรีบจดไว้ในสมุดบันทึก ประโยคนั้นคือ “ทุกคนมีเมล็ดพันธุ์แห่งความดีอยู่ในใจ”

ท่านได้ยกตัวอย่างตอนที่เกิดสึนามิ มีการบริจาคทรัพย์สิน เงินทองช่วยเหลือกันอย่างท่วมท้น เกือบไม่มีใครเลยที่ไม่ได้ร่วมบริจาค ท่านบอกว่า เพราะความดีมันมีอยู่แล้ว มันจึงหลั่งออกมาได้

ต่อมาผมได้อ่านพระนิพนธ์ของสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช บทที่ว่าด้วยเมตตากรุณาเป็นเครื่องค้ำจุนโลก “เราแผ่เมตตาไปในผู้อื่นสัตว์อื่น ผู้ที่ได้รับผลจากเมตตาเครื่องค้ำจุนก่อนผู้อื่นสัตว์อื่น คือตัวเราผู้แผ่เมตตานั้นเอง แม้ผู้อื่นสัตว์อื่นจะได้รับความค้ำจุนจากเมตตาของเรา แต่ก็จะได้รับทีหลัง”

ผมจดจำคำของท่านเหล่านั้นและพยายามลองปฏิบัติในการดำเนินชีวิตส่วนตัว ครอบครัว การงาน แล้วได้พบกับความสุขอย่างง่าย ๆ ที่ได้มาฟรีๆ จากการปฏิบัติเช่นนั้น

ตัวอย่างเช่น เมื่อกลางเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา ผมไปทำครอบฟันซี่ที่ผุและได้รับการรักษารากฟันเรียบร้อยแล้ว โดยทันตแพทย์ได้กรอเนื้อฟันออกเหลือแต่รากที่ยังดีอยู่ แล้วทำเดือยลงไปครอบฟัน จากนั้นก็นำฟันเทียมครอบลงไปบนเดือยนั้น

ทันตแพทย์ที่มาทำฟันให้ผมคนนี้ดูหน้าตาแล้ว คงอายุมากกว่าลูกชายผมไม่กี่ปี ผมรู้สึกว่าคุณมีความกังวลนิดหน่อยกับการทำครอบฟันให้ผม เนื่องจากในรากฟันกรามซี่นี้ ปกติจะมีรูอยู่ ๓ รู แต่ของผมมีเพียง ๒ รู ที่ลึกลับกุด อีกรูหนึ่งตัน แหะอยู่ปรกณ์ลงไปได้ไม่สุด

ขณะทำฟันวันนั้น ผมถูกคลุมหน้าหมด โพล์แต่บริเวณปากไม่เห็นหน้าหมอ ได้ยินเสียงหมอพุดเบาๆ ว่า ไม่นั่นใจว่าครอบแล้วจะอยู่หรือเปล่า แต่จะพยายามทำอย่างดีที่สุด

มีจังหวะหนึ่งที่หมอเอาอุปกรณ์ออกจากปาก ผมพอจะมีช่วงจังหวะพูดอะไรได้บ้าง ผมประทับใจที่หมอรุณาภิรมย์ฟันให้ผม ผมรู้สึกชอบคุณเธอ และอยากให้เธอทำด้วยความสบายใจ จึงพูดกับหมออย่างอ่อนโยนว่า “คุณหมอครับทำไปเถอะครับ หากครอบไม่อยู่ อย่างมากที่สุดก็แค่ถอนออกไปเท่านั้นเองครับ” แล้วผมก็ได้ยินเสียงหมอพุดเบาๆ เหมือนพึมพำกับตนเองว่า “นั่นสิ... อย่างมากที่สุดก็แค่ถอนออกไป...”

หลังจากนั้น แม้ผมจะไม่ได้เห็นหน้าหมอ แต่ก็สัมผัสด้วยความรู้สึกจากการทำงานของเธอได้ว่า เธอผ่อนคลายลง

ผมยังบอกหมอด้วยว่า “หมอครับ เมื่อกี้ผมเพลอหลับไปหน่อยหนึ่งด้วย” ซึ่งผมก็ง่วงและหลับไปเป็นช่วงๆ จริงๆ เธอหัวเราะแล้วพูดว่า “มือเบาขนาดนั้นเลยเธอ”

เมื่อเสร็จแล้ว ผมเดินมาชำระเงินกับพนักงานที่เคาน์เตอร์ คุณหมอเดินตามออกมาด้วย เธอถามผมว่า ทำงานอะไร คุณกันครูเดียว เธอก็เดินกลับไปห้องทำฟันประจำของเธอ เพื่อทำฟันคนอื่นที่เข้าคิวคอยอยู่อีกหลายคน

แม้จะเป็นการคุยกันสั้นๆ แต่เป็นการคุยที่ไม่เกี่ยวกับเรื่อง  
พิน ซึ่งทำให้ผมรู้สึกดี เพราะที่ผ่านมา ไม่เคยมีหมอพินคนไหน  
สนใจอะไรในตัวผม มากไปกว่าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพินของผม

ผมเชื่อว่า มิตรภาพที่ผมได้รับในครั้งนี่ มีเหตุมาจากการ  
ที่ผมมีความกรุณาต่อเธอ โดยบอกเธอว่า “อย่างมากก็แค่ถอน  
ออกไป” ซึ่งความหมายก็คือ หากรักษาพินที่นั่นไว้ไม่ได้ ก็ไม่ใช่  
เรื่องใหญ่โตอะไร ในใจผมตอนนั้นคิดว่า พินที่นั่นรับใช้ผมมา  
ประมาณ ๕๐ ปีแล้ว อายุมากขึ้น อวัยวะบางชิ้นก็ต้องผุพังลง  
บ้างเป็นธรรมดา ในความไม่เที่ยงของสังขาร เธอกังวลก็เพราะ  
เธอใส่ใจ พยายามรักษาพินส่วนที่เหลือของคนไข้เอาไว้อย่างสุด  
ความสามารถ แต่นี่ก็เป็นพระคุณกับผมมากแล้ว

นี่เป็นเหตุการณ์หนึ่ง ที่ทำให้ผมได้เรียนรู้ว่า ความอ่อน  
โยน ความเมตตา และความกรุณา ที่มนุษย์เรามีต่อกัน นำมาซึ่ง  
มิตรภาพเสมอ และมิตรภาพก็ทำให้โลกเบิกบาน

เดือนถัดมา ผมต้องไปขึ้นเตียงผ่าตัดไส้เลื่อนที่โรง  
พยาบาลแห่งหนึ่ง ก็ได้ปฏิบัติอย่างเดียวกันกับที่คลินิคหมอพิน  
ประสบการณ์ที่ได้ก็ไม่ต่างกันอีก นั่นคือผมได้สัมผัสกับความสุ  
ภายในใจผมเอง กับบริการด้านการแพทย์ที่ใส่ใจในความ  
เป็นมนุษย์

หวังว่าบันทึกเรื่องของคนไข้กับหมอ ที่ทั้งสองฝ่ายปฏิบัติ  
ต่อกันฉันมนุษย์ที่ผมประสมมานี้ จะเป็นแรงบันดาลใจให้ทั้งคน  
ไข้ และผู้เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาลในที่อื่นๆ ได้ตระหนัก  
ถึงความสำคัญของความอ่อนโยน ความเมตตา และความกรุณา  
ที่เราพึงมีต่อกัน อันจะช่วยให้โลกของความเจ็บไข้ได้ป่วย ที่เรามาก

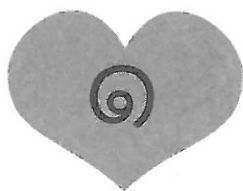
เห็นเป็นความทุกข์ กลับกลายเป็นโลกแห่งความสุขขึ้นมาได้บ้าง  
โดยเราแต่ละคน เริ่มต้นที่ตัวเราเอง

สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์

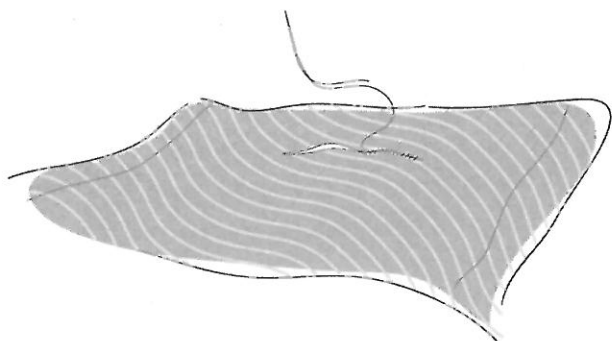
มกราคม ๒๕๕๓

# สารบัญ

คำนำผู้จัดพิมพ์	
คำนิยม	
คำปรารภของผู้เขียน	
รู้ได้อย่างไรว่าเราเป็นไส้เลื่อน?	๑๔
เมื่อวันนัดผ่าตัดมาถึง	๒๒
ผ่อนคลายเป็นห้องเตรียมผู้ป่วยก่อนผ่าตัด	๓๐
ความสุขที่เกิดขึ้นภายในใจระหว่างทางสู่ห้องผ่าตัด	๔๐
ในห้องผ่าตัด	๔๖
ผลข้างเคียงจากการบล็อกหลังในห้องสังเกต	
อาการหลังผ่าตัด	๕๖
พักฟื้นในหอผู้ป่วย	๖๒
กลับมาพักฟื้นต่อที่บ้าน	๗๒
หมอมที่มีหัวใจมนุษย์	๘๐
เกี่ยวกับผู้เขียน	๘๘



รู้ได้อย่างไร  
ว่าเราเป็นไส้เดือน?



กดแล้ว...จอกกนหน่อยนะ      เย็บละ...ก็จกไม่ได้

"ก็แค่เปิดหน้าท้องเข้าไปเย็บผ้าปูที่นอนที่ขาด"

**ราว** ครึ่งปีมาแล้ว วันไหนที่ผมยืนนานๆ หรือเดินนานๆ จะเกิดความรู้สึกปวดหน่วงๆ ตรงช่วงล่างของช่องท้อง ที่ว่านานนั้น ก็ประมาณหนึ่งชั่วโมงขึ้นไป แต่ระยะหลังแค่ครึ่งชั่วโมงก็เริ่มปวดแล้ว ขณะที่ปวด ลองเอามือคลำดู จะพบก้อนนุ่มๆ บริเวณท้องน้อยด้านขวา ค่อนไปทางขาหนีบ

ช่วงหลังๆ อาการดังกล่าวเกิดขึ้นและก็ปวดมากขึ้น ก่อนที่ตุ่มออกมาก็เริ่มใหญ่ขึ้น อย่างไรก็ตาม อาการปวดยังอยู่ในระดับที่ทนได้ ทำอะไรต่อไปซ้ำๆ พอได้ แม้จะรู้สึกไม่สบายนัก แต่เมื่อได้นั่งหรือนอนสักพัก ก้อนนั้นก็หายไปพร้อมกับอาการปวดก็จะหายไปเหมือนปลิดทิ้ง

ผมก็เลยเลี้ยงที่จะยืนนานๆ หรือเดินนานๆ แต่โดยหน้าที่การงาน โดยเฉพาะงานสอนนักศึกษาและงานฝึกอบรม



อาจารย์หรือวิทยากร ทำให้ผมจำเป็นต้องยืนและเดินไปเดินมาครึ่งละหนานๆ แม้ระยะหลังจะเปลี่ยนสไตส์การสอน จากแบบเดินไปเดินมารอบๆ ห้อง เป็นนั่งสอนอยู่กับที่บ้าง แต่ก็รู้สึกฝืน นั่งสอนอยู่นิ่งๆ รู้สึกจืดชืด ไร้ชีวิตชีวา ไม่สนุก เมื่อเราเองก็ยังไม่สนุก แล้วคนเรียนเขาจะสนุกได้อย่างไร

จนถึงขั้นหนึ่ง รู้สึกว่าเราไม่อาจใช้ชีวิตประจำวันอยู่กับสภาพร่างกายแบบนี้ได้อีกต่อไป จึงปรึกษากับภรรยาว่า ถึงเวลาต้องไปหาหมอในเร็วๆ นี้แล้วละ

จนกระทั่งปลายเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๒ ผมได้ไปเข้าอบรมหลักสูตรสุขภาพทางจิตวิญญาณที่นครปฐม กับท่านอาจารย์สันติกโรและคุณโจน ไรอัน พบผู้เข้ารับการอบรมเป็นหมอลหลายคน ก็เลยถือโอกาสขอคำปรึกษา ทุกคนให้คำแนะนำว่าควรไปโรงพยาบาลให้หมอตตรวจดูอย่างละเอียด มีคนหนึ่งเป็นศิษย์แพทย์จากจังหวัดอุบลราชธานี บอกว่าอาการแบบนี้ น่าจะเป็นไส้เลื่อน ซึ่งถ้าไส้ก็ต้องผ่าตัด โรคนี้ศิษย์แพทย์ทั่วไปผ่าตัดได้

ผู้เข้าร่วมอบรมคนที่เขาจัดให้พักอยู่ห้องเดียวกันกับผม ก็บังเอิญเป็นหมอ อธิบายว่าไส้เลื่อนเกิดจากอวัยวะที่รองรับลำไส้ชั้นในอยู่เป็นรูฉีกขาด ไส้ก็เลยทะลักออกมาทางช่องนั้น ดันผิวหนังหน้าท้องนูนออกมา เรียกว่าถ้าไม่มีผิวหนังชั้นนอกตรงหน้าท้องกันไว้ ลำไส้ของเราก็คงไหลทะลักออกมา

ข้างนอก ควรไปให้หมอผ่าตัดเปิดช่องท้องเข้าไป เย็บผนัง  
ชั้นในที่ขาดนั้น ให้ติดกันเหมือนเดิมก็หาย แล้วก็ไปที่เตียง  
บอกว่า เหมือนผ้าปูที่นอนขาด ก็เย็บให้ติดกันเสีย ก็แค่นั้นเอง  
หมอหนุ่มคนนี้ช่างพูดให้กำลังใจคน และช่างอุปมาอุปไมยให้  
เราเห็นภาพ เมื่อผมหันไปดูผ้าปูที่นอนแล้วก็รู้สึกว่ “ก็แค่นั้น  
เอง” จริงๆ ด้วย

ผมมีประกันสังคมอยู่ที่โรงพยาบาลหัวเฉียว เสร็จงาน  
อบรมแล้วก็เลยไปที่นั่น หมอแผนกประกันสังคมตรวจดูและ  
ได้วินิจฉัยเบื้องต้นว่าเป็นไส้เลื่อน จึงส่งต่อไปแผนกศัลยกรรม  
คุณหมอศัลยกรรมที่ตรวจผมเป็นแพทย์อาวุโส ชื่อนายแพทย์  
ไพโรจน์ ชัยกิตติศิลป์ เป็นหัวหน้าแผนกศัลยกรรมด้วย

ท่านให้ผมขึ้นนอนบนเตียง ดึงกางเกงนอกกางเกงใน  
ลงไปที่ขา แล้วท่านก็เอามือกดตรวจท้อง ให้ทำท่าไอติดๆ กัน  
หลายๆ ครั้ง แล้วก็ให้ทำอย่างเดียวกันในท่ายืน เสร็จแล้วก็ให้  
แต่งตัว มานั่งที่หน้าโต๊ะท่าน

ท่านบอกว่าผมเป็นไส้เลื่อน วิธีรักษาคือผ่าตัด แล้ว  
ท่านก็ถามผมว่า “จะผ่ามัย?” ผมตอบโดยไม่ลังเลว่า “ผ่า  
ครับ” เพราะเตรียมใจมาแล้ว ก็แค่เปิดหน้าท้องเข้าไป “เย็บ  
ผ้าปูที่นอนที่ขาด” ก็แค่นั้นเองนี่นา

ท่านถามว่าวันนี้ได้งดน้ำงดอาหารมาหรือเปล่า จะได้  
ตรวจเลือดไว้เลย ผมตอบว่าไม่ได้งดมา ท่านจึงนัดให้มาใหม่

ในวันรุ่งขึ้น โดยให้ทั้งน้ำและอาหารตั้งแต่หลังเที่ยงคืนมาก่อน  
วันรุ่งขึ้น ผมไปโรงพยาบาลแต่เช้า ไปคนเดียว หมอก็  
เขียนใบสั่งให้พยาบาลพาไปตรวจเลือด ตรวจปัสสาวะ ตรวจ  
คลื่นหัวใจ และอะไรต่ออะไรตามระบบการเตรียมผู้ป่วยก่อน  
ผ่าตัด รวมทั้งตรวจเลือดว่ามีเชื้อเอชไอวีด้วยหรือไม่ โดยโรง  
พยาบาลเขามีแบบฟอร์มให้เราลงนามว่า เรายินดีให้ตรวจหา  
เชื้อเอชไอวีด้วยหรือไม่ ผมก็ลงนามไปด้วยความยินดี

พอตรวจหมดทุกอย่างแล้ว พยาบาลก็บอกให้ผมไปรับ  
ประทานอาหาร แล้วค่อยขึ้นมานั่งคอยผลการตรวจ นั่งคอย  
อยู่ประมาณชั่วโมงหนึ่ง ผลการตรวจก็มาถึงแผนกศัลยกรรม  
พยาบาลก็พาเข้าไปพบหมออีกรอบหนึ่ง

หมอแล้วก็บอกผมว่า ผลเลือดปกติ เบาหวานก็ไม่มี  
ปริมาณเม็ดเลือดขาวก็ปกติ คลื่นหัวใจก็ปกติ แล้วท่านก็ถาม  
ผมว่า “พร้อมจะผ่าตัดวันนี้เลยมั้ย?”

คำถามของท่านทำเอาผมตั้งหลักไม่ทัน เพราะไม่คิดว่า  
จะต้องขึ้นเตียงผ่าตัดไวขนาดนั้น เลยขอให้หมอนัดวันผมใหม่  
หมอนัดผมผ่าตัดวันจันทร์ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๒ โดยให้มาเข้า  
เป็น “ผู้ป่วยใน” ตั้งแต่เช้า ให้งดน้ำงดอาหารและนำญาติมา  
ด้วย

แม้จะไม่ได้ตัดสินใจผ่าตัดในวันนั้นทันที ผมก็มีความรู้สึก  
ดีขึ้นมา ๒ อย่าง จากการที่หมอถามเช่นนั้น นั่นคือ

อย่างแรก ทำให้ผมรู้สึกไว้วางใจในหมอกคนนี้เป็นผู้  
เชี่ยวชาญจริง อย่างที่ภาษาชาวบ้านเรียกว่า “มืออาชีพ” คือ  
มีประสบการณ์มาก สามารถลงมือ (ลงมือ) เมื่อไรก็ได้ที่เรา  
พร้อม

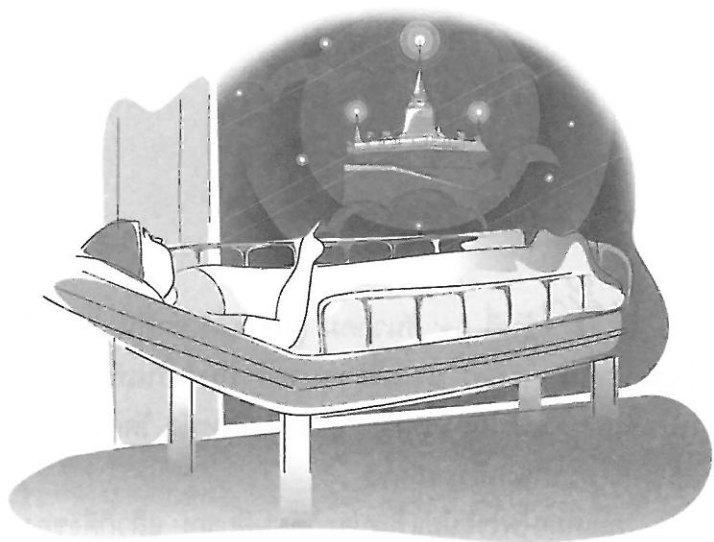
อย่างที่สอง เป็นการย้ำความรู้สึกของผมที่ว่า โรคนี้  
แก้ไขได้ไม่ยาก “เหมือนเย็บผ้าปูที่นอนที่ขาด” จริงๆ







เมื่อวันนัดฟ้ามาถึง



"ขอให้ท่านและทีมงานทำอย่างสบายๆ  
ร่างกายนี้ไม่ใช่ของผม"

เช้าวันที่ ๑๔ ธันวาคม ลูกชายผมทำหน้าที่สารภี  
ขับรถพาผม ภรรยา และพี่สาวภรรยาที่มาเป็นเพื่อนด้วย  
ไปโรงพยาบาลหัวเฉียวแต่เช้า วัดไร่ ชั่งน้ำหนัก วัดความดัน  
แล้วพยาบาลก็พาเข้าพบหมอ

คุณหมอไฟโรจน์ดูแฟ้มประวัติผมอีกรอบ แล้วก็ดึงซอง  
จดหมายที่ปิดผนึกซองหนึ่งออกมา เปิดผนึกออกดูเอกสาร  
ข้างใน แล้วก็มองหน้าผม บอกว่าผลการตรวจเลือดเอคส์  
แจ้งว่าผมไม่มีเชื้อเอชไอวี ซึ่งทำให้ผมรู้สึกดีต่อท่านขึ้นมาอีก  
ครั้งหนึ่ง แต่ไม่ใช่รู้สึกดีเพราะไม่เป็นเอคส์ ผมเองเชื่อมั่นว่า  
ตนห่างไกลจากปัจจัยเสี่ยงทั้งหลายอยู่แล้ว รวมทั้งเคยตรวจ  
มาครั้งหนึ่ง ตอนสมัครเข้าเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน  
แห่งหนึ่ง เมื่อปี ๒๕๔๖



ความรู้สึกดีของผมต่อท่านคราวนี้ เกิดจากการที่ท่าน  
นัดผมมาผ่าตัด ทั้งที่ยังไม่ทราบผลเลือดเอ็ดส์ เพราะในวัน  
ตรวจเลือดครั้งแรกนั้น ผลเลือดเอ็ดส์ยังไม่มา

ขั้นต่อไปคือผมและภรรยา ต้องลงนามในเอกสารรับ  
ทราบว่า การผ่าตัดนั้นแม้ทุกคนทุกฝ่ายจะพยายามอย่างดี  
ที่สุดแล้ว อาจมีผลข้างเคียงที่ไม่คาดฝันเกิดขึ้นได้ ซึ่งทั้งผม  
และภรรยาได้รับเอกสารนี้มาอ่านที่บ้าน ตั้งแต่วันก่อนหน้า  
นี้แล้ว เราต่างก็เต็มใจลงนาม

ความจริงเอกสารนั้นเขียนเป็นข้อความกลางๆ ไม่มี  
ข้อความใดระบุว่าหากเกิดอะไรขึ้น โรงพยาบาลจะไม่ต้องรับ  
ผิดชอบ ใจผมนั้นอยากเพิ่มข้อความลงในเอกสารเองว่า ไม่ว่าจะ  
อะไรจะเกิดขึ้น ผมจะไม่โทษใคร เช่น หากผ่าแล้วไม่สำเร็จ  
ต้องผ่าอีก หรือผมมีอันต้องพิการหรือตายไป เพราะการผ่าตัด  
ครั้งนี้ หรือเพราะอะไรก็ตาม ผมก็จะไม่โทษใคร ไม่ฟ้องร้อง  
ใคร เพราะผมรู้สึกวางใจในเพื่อนมนุษย์ เชื่อว่าในจิตใจส่วน  
ที่ลึกที่สุดของมนุษย์ทุกคนมีความดีงามอยู่

ผมเคยพูดกับคนขับรถตู้สำนักงานว่า ขอคุณที่คอยขับ  
พาผมไปไหนต่อไหน หากมีอุบัติเหตุแล้วผมเป็นอะไรไป ผม  
ขอให้อภัยคุณไว้ล่วงหน้าอย่างไม่มีเงื่อนไข ไม่ว่าจะโดยสุจริต  
หรือโดยประมาท รวมทั้งครอบครัวผมจะไม่ฟ้องร้องอะไรคุณ  
ด้วย และหากมีคุณกรณีฝากให้อภัยเขาไว้ล่วงหน้าด้วยเช่นกัน

อย่าไปทำอะไรเขา ส่วนเรื่องบ้านเมืองจะทำอย่างไร ก็ปล่อยให้  
ให้เป็นเรื่องของบ้านเมืองไป

หลังจากลงนามแล้ว คุณหมอไฟโรจน์ถามว่า มีคำถาม  
อะไรอีกไหม ผมคิดอยู่ครู่หนึ่งพบว่าไม่มีคำถาม แต่มีสิ่งหนึ่ง  
ที่อยากจะบอกหมอ แล้วผมก็บอกท่านว่า ขอให้ท่านและทีม  
งานทำอย่างสบายๆ “ร่างกายนี้ไม่ใช่ของผม” ดูเหมือนท่านจะ  
อึ้งไปชั่วขณะ ตาท่านมองตรงๆ เข้ามาในตาผมอยู่ครู่หนึ่ง แต่  
ไม่พูดอะไรตอบ

จากนั้นภรรยาผมก็ไปจัดการเรื่องห้องพักในหอผู้ป่วย  
ซึ่งโรงพยาบาลก็มีเจ้าหน้าที่ด้านนี้คนหนึ่งมาให้บริการ ได้  
ถามกันถึงเรื่องที่ว่า หากใช้สิทธิประกันสังคม ต้องอยู่ห้องรวม  
หลายคน แต่ผมและครอบครัวอยากได้ห้องพิเศษเป็นส่วนตัว  
โดยยินดีจ่ายส่วนต่างที่เพิ่มขึ้น

หอผู้ป่วยที่ผมได้เข้าพักก่อนผ่าตัดอยู่บนชั้น ๒๐ ห้อง  
๓๑ เป็นห้องที่อยู่มุมตึกพอดี จึงค่อนข้างจะกว้างขวาง แอร์ก็  
เย็น ห้องน้ำก็กว้างกว่าโรงแรมทั่วไป ทัศนวิสัยก็ดี มีกระจก  
ตลอดแนวผนังทั้งสองด้าน ด้านหนึ่งหันไปทางวัดเทพศิรินทร์  
เห็นพระอุโบสถ ศาลา วิหารการเปรียญสวยงามจับใจ อีกด้าน  
หันไปทางวัดสระเกศ กลางคืนผมนอนมองภูเขาทองประดับ  
ไฟสวยงามอีกเช่นกัน

มีพยาบาล ๒ คนเข้ามาบอกให้ผมอาบน้ำทำความสะอาด

สะอาดร่างกาย รวมทั้งสระผมด้วย จากนั้นก็ให้ผมใส่ชุดเตรียมผ่าตัด เธอบอกว่าไม่ต้องใส่กางเกงในและเสื้อในะชุดนี้เป็นเสื้อแขนสั้นสีเขียวที่ยาวคลุมลงมาถึงหน้าขา ไม่เหมือนเสื้อทั่วไป ตรงที่ตัวใหญ่ ไม่มีกระดุม ใช้เชือกผ้าสีเดียวกันผูกเอาเป็นจุกๆ ตามแนวหลังและที่ข้างแขน ทำให้สามารถถอดออกได้ง่าย ไม่ว่าเราจะนอนคว่ำหรือนอนหงาย เพียงแค่เชือกออก ก็สามารถเอาผ้าขึ้นบนหรือขึ้นล่างออกได้โดยไม่ต้องยกตัวเราขึ้น ผมใส่แล้วก็รู้สึกขึ้นชมช่างออกแบบเสื้อนี้

จากนั้นก็มียาบาลสองคน นำขวดน้ำเกลือเข้ามาขออนุญาตแทงเข็มน้ำเกลือที่ข้อมือผม ผมก็อนุญาต และก็ขออนุญาตดู ขณะเธอแทงเข็มด้วย เมื่อเห็นเธอฉีกของใส่เข็มออกมาแล้ว รู้สึกว่าขนาดจะใหญ่กว่าปกติ เธอหายใจผมออกว่าผมสงสัยอะไรอยู่ จึงอธิบายโดยผมไม่ต้องถามว่า การให้น้ำเกลือสำหรับผู้เตรียมผ่าตัด ต้องใช้เข็มใหญ่เพราะหากจำเป็นต้องให้ยาหรืออะไรเพิ่มเติม ก็จะทำให้ผ่านทางเข็มนี้ได้พร้อมกัน ผมก็เลยเข้าใจ และขอบคุณที่เธอรูณาให้คำอธิบาย

เธอใช้เวลาคลำหาเส้นเลือดใหญ่ๆ ที่ข้อมือผมอยู่ครู่หนึ่ง แล้วก็ค่อยๆ บรรจงแทงเข้าไปอย่างสวยงาม ผมรู้สึกเหมือนมดกัดเท่านั้น อดชมไม่ได้ว่า ขนาดเข็มใหญ่ยังแทงไม่เจ็บเลย คงชำนาญมาก ซึ่งก็ทำให้เธอยิ้มออกมาและก็ขอบคุณผมที่ชม

ภรรยาผมมีข้อสันนิษฐานว่า พยาบาลที่แทงเข็มเข้าเส้นเลือดเก่งๆ มักจะได้รับมอบหมายให้มาทำหน้าที่นี้ ก็เห็นจะจริง เพราะตลอดระยะเวลา ๓ วัน ที่อยู่ในโรงพยาบาล ผมรู้สึกว่าได้ไม่ได้พบเธออีกเลย

จากนั้นก็มีการพยาบาลกับผู้ช่วยพยาบาลมาช่วยกันทำความสะอาดบริเวณที่จะผ่าตัด โดยเขาใช้ศัพท์ภาษาอังกฤษ สื่อกันเองว่าเซฟ (shave) ซึ่งผมพอฟังเข้าใจว่าหมายถึงอะไร

ขณะที่ผมนอนหงายบนเตียงให้ทั้งสองคนช่วยเซฟกันอยู่นั้น ผมอยากดูว่าพวกเขาทำอะไร ใช้อะไรเซฟ จึงพยายามผกศิระขึ้นดู เธอได้ขออนุญาตเอาผ้าขนหนูผืนเล็กๆ มาวางปิดตาทั้งสองข้างของผมไว้ ทำให้ความพยายามชะเง้อดูของผมต้องยุติลง แต่ก็ไม่เป็นไร ใช้ความรู้สึกเขาก็แล้วกัน ก็รู้สึกเอาไว้ว่าพวกเขาทำหน้าที่ได้อย่างคล่องแคล่ว โดยไม่รังเกียจ คงจะเป็นประจำจนชิน

พวกเขาใช้ที่โกนหนวดแบบยิลเล็ดต์โกนเป็นบริเวณกว้างไปถึงหน้าท้องและโคนขาทั้งสองข้าง จากนั้นก็ช่วยกันฟอกล้างทำความสะอาดอย่างดี เช็ดจนแห้ง แล้วก็นำเทปกาวขนาดเท่านามบัตรมาติดลงตรงท้องน้อยด้านขวาบริเวณที่จะผ่าตัด มีข้อความเป็นภาษาอังกฤษ ผมก็อ่านตัวหนังสือเล็กๆ ไม่เห็น เห็นแต่ตัว R ใหญ่ๆ ตรงกลางเพียงตัวเดียว

คงเป็นตัวย่อของคำว่า Right ที่แปลว่า ขวา ผมก็นึกในใจว่า  
รอบคอบดีจัง เป็นการกาเป้าไว้ไม่ให้ฝ่าผิดข้าง

จากนั้นเธอก็เอาป้ายชื่อผม ซึ่งทำด้วยสายพลาสติก  
ใสขนาดเท่านาฬิกาข้อมือ มาสวมที่ข้อมือขวาของผมไว้  
ในนั้นมีข้อมูลเกี่ยวกับตัวผมอยู่ เช่น ชื่อ อายุ เพศ โรคและ  
ชื่อหมอเจ้าของไข้ แล้วก็บอกให้ผมนอนพักผ่อนให้สบายๆ รอ  
เวลาจนกว่าเวลาเที่ยงครึ่ง จะมีพนักงานมาเซ็นผมไปแผนก  
ศัลยกรรม ผมก็นอนแต่โดยดีตามที่เธอบอก แล้วเธอก็ห่มผ้า  
ให้ ผมก็หลับไปจริงๆ แบบเด็กที่พอผู้ใหญ่อุบนำทาแบ่งให้  
เมื่อสบายตัวแล้วก็หลับปุ๋ยไปอย่างมีความสุข





ผ่อนคลาย  
ในห้องเตรียมผู้ป่วย  
ก่อนผ่าตัด



"ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น  
ผมจะไม่ฟ้องร้องอะไรใครเด็ดขาด"

**เวลา**เที่ยงครึ่งพอดี มีพนักงานเซ็นเตียงเข้ามาพา  
ผมจากหอผู้ป่วยไปแผนกศัลยกรรม ซึ่งอยู่ชั้น ๕ ของตึก ชั้น  
นี้มีพื้นที่โล่งๆ กว้างๆ ดูสะอาดสะอ้านมาก เข้าใจว่าไม่มีกิจ  
กรรมอื่นๆ นอกจากที่เกี่ยวกับการผ่าตัด ผมถูกเซ็นไปพร้อม  
กับน้ำเกลือ โดยมีภรรยาเดินไปข้างเตียงด้วย พอถึงหน้าห้อง  
ใหญ่ห้องหนึ่ง หน้าห้องมีข้อความว่า ห้องเตรียมผู้ป่วยก่อน  
ผ่าตัด แผนกวิสัญญี เขาก็ขอให้ภรรยาผมรอข้างนอก มีที่ให้  
นั่งรอ เราจับมือและมองตากันครู่หนึ่ง ผมบอกเธอว่า “เดี๋ยว  
เจอกันนะ” เธอยิ้มหวานให้กำลังใจ ก่อนที่ผมจะถูกเซ็นเข้าไป  
ข้างใน

ในห้องนั้นมีวิสัญญีแพทย์ คือ แพทย์หญิงสุมาลี ไชย-  
ธีรพันธ์ กับวิสัญญีพยาบาล ๒ คน ซึ่งเป็นทีมที่รับผิดชอบ



เรื่องทำอะไรไม่ให้ผมเจ็บขณะที่ศัลยกรรม คือ นายแพทย์  
ไพโรจน์ ชัยกิตติศิลป์ และทีมพยาบาลศัลยกรรม ลงมีดผ่า  
ท้องผม ทุกคนในห้องนี้สวมชุดเขียว สวมหมวกผ้าคลุมศีรษะ  
สีเดียวกับชุด

พยาบาลวิสัญญีอาวุโสท่านหนึ่ง มานั่งข้างเตียง  
ถามด้วยน้ำเสียงอ่อนโยนว่า คนไข้ชื่ออะไรคะ? มาผ่าตัดด้วย  
โรคอะไรคะ? ฯลฯ ซึ่งผมก็ตอบไปตามความเป็นจริงทุกข้อ  
โดยผมเข้าใจว่าเป็นการตรวจสอบ เพื่อให้แน่ใจว่าคนไข้ที่ถูก  
เซ็นเข้ามานี้ ไม่ผิดตัวแน่ๆ ก็นึกชมว่า ระบบชาติ มีการตรวจ  
สอบซ้ำเพื่อความแน่ใจ มีข้อสุดท้ายที่เธอถาม แล้วบอกว่าข้อ  
นี้ไม่ต้องตอบก็ได้นะคะ คำถามก็คือ ผู้ป่วยได้รับการศึกษา  
สูงสุดระดับใด? ผมก็ตอบไป ดูเหมือนเธอจะจดทุกคำตอบ  
ของผมไว้ด้วย

จากนั้นเธอก็อธิบายกระบวนการผ่าตัดอย่างละเอียด  
ด้วยภาษาชาวบ้าน ที่คนไม่ได้อยู่ในวงการแพทย์อย่างผม  
ฟังเข้าใจได้หมดว่าจะมีขั้นตอนอย่างไรบ้าง เธอบอกว่า  
วิสัญญีแพทย์ดูจากประวัติและผลการตรวจเลือดและฟิล์ม  
เอ็กซเรย์แล้ว ตัดสินใจจะใช้วิธีบล็อกหลัง เพื่อไม่ให้ผมเจ็บ  
ระหว่างการผ่าตัด โดยจะฉีดยาเข้าไประหว่างข้อต่อกระดูก  
สันหลัง วิธีนี้มีข้อดีคือหลังผ่าตัดเสร็จแล้ว จะไม่รู้ลึกลงปวดแผล  
ผ่าตัดไปอีกระยะเวลาหนึ่ง จนกว่าจะหมดฤทธิ์ยา

หากใช้วิธีการดมยา คนใช้บางคนจะมีผลข้างเคียงหลัง ผ่าตัด เช่น คอแห้งทำให้ไอ และการไอแต่ละครั้งจะทำให้ปวด แผลที่ผ่าตัด

อย่างไรก็ตาม หลังผ่าตัดแล้ว ขณะที่ฤทธิ์ยาจากการ บล็อกหลังยังอยู่ ร่างกายท่อนล่างของผมจะยังไม่มีความรู้สึก และผมจะยังเคลื่อนไหวเท่าไม่ได้ไปอีกระยะหนึ่ง แต่ก็ไม่กี่ ชั่วโมง บางคนอาจรู้สึกตกใจว่าขาหายไปไหน ทำไมเขาเหลือ อยู่แค่ครึ่งตัว แต่ไม่ต้องตกใจ เพราะมันก็จะค่อยๆ รู้สึกกลับ ขึ้นมาเอง ผมก็พยักหน้ารับไปเรื่อยๆ ขณะที่เธออธิบาย

จากนั้นเธอก็ยืนขึ้น กำมือทั้งสองข้างเป็นกำปั้นซ้าย และขวาขึ้นมาตรงหน้าผม เธอกำปั้นทั้งสองนั้นมาชนกันเอง แล้วบอกว่ากระดูกสันหลังคนเราเป็นข้อๆ เรียงกัน ระหว่าง ข้อแต่ละข้อ สามารถง้างถ่างออกได้เหมือนกำปั้นนี้ แล้ว เธอก็ขยับกำปั้นที่ประกบกันอย่างสนิทนั้น ให้เห็นมุมอ้าออก จากกันเล็กน้อย แล้วอธิบายว่ายาจะถูกฉีดเข้าไประหว่างข้อ กระดูกสันหลัง ผ่านเข็มที่มีขนาดเล็กมาก ประมาณเข็มร้อย ดอกไม้เล็กๆ เคยเห็นมัยคะ...จึงขอความร่วมมือผมว่า ขณะที่วิสัญญีแพทย์จะแทงเข็มเข้าไปในกระดูกสันหลังนั้น ให้ผม พยายามโค้งงอตัวให้มากที่สุด เพื่อให้ข้อต่อระหว่างกระดูก เปิดออกให้มากที่สุด ผมก็รับปากเธอ

หลังจากนั้นครูหนึ่ง คุณหมอสุมาลี วิสัญญีแพทย์ผู้มีน้ำ

เสียงอ่อนโยน ก็เข้ามาคุยกับผมที่ข้างเตียง แล้วถามว่าผมมี  
ญาติมาด้วยหรือเปล่า ผมบอกเธอว่าภรรยาผมรออยู่ข้างนอก  
ห้องนี้เอง ท่านจึงขอตัวไปคุยกับภรรยาผม

ผมทราบจากภรรยาภายหลังว่า ท่านมาทำความเข้าใจ  
กับภรรยาผม เรื่องวิธีการที่เธอจะใช้ระงับความเจ็บปวด  
ระหว่างผ่าตัด พร้อมถามว่า หากจำเป็นต้องใช้ยาที่ท่านนัด  
ใช้บางตัวร่วมด้วย แต่เป็นยาที่ไม่อยู่ในบัญชียาของประกัน  
สังคม จะได้ไหม ภรรยาผมตอบท่านว่าได้ แม้จะมีค่าใช้จ่ายที่  
ต้องจ่ายเองก็ยินดี ลีๆ แล้วในใจเธอบอกว่า โปรดใช้เถอะ...  
อะไรประมาณนั้น

ตอนที่เธอเล่าให้ผมฟังภายหลังนั้น เธอเกิดความรู้สึก  
ขึ้นมาว่า การแพทย์สมัยนี้ต่างจากสมัยก่อนในเรื่องการสื่อสาร  
กับผู้ป่วยและญาติผู้ป่วยมาก คือเราจะได้รับทราบข้อมูลอยู่  
ตลอดเวลาว่า แพทย์และทีมงานจะปฏิบัติอะไรต่อเรา อย่างไร  
บ้าง และในบางเรื่องก็ขอให้เราเป็นฝ่ายตัดสินใจ ซึ่งผมเองก็  
ชื่นชอบเรื่องนี้มาก เพราะหากผมตัดสินใจเรื่องอะไร ผมก็พร้อม  
ที่จะรับผลจากการตัดสินใจของผมเองเสมอ ไม่ว่าจะเกิดอะไร  
ขึ้น

จากนั้น คุณหมอไพโรจน์ ศัลยแพทย์ในชุดเขียว ก็เข้า  
มาในห้องเตรียมผ่าตัด ท่านมายืนมองดูผมอยู่ครู่หนึ่ง ผมรู้สึก  
ว่าท่านมองหน้าผมด้วยสายตาแบบผู้ใหญ่เมตตาเด็ก แล้ว

ท่านก็ถามผมด้วยเสียงเบาๆ ว่า “กลัวมั๊ย?” ผมเงิบบออยู่อึดใจหนึ่ง เพื่อถามตนเองต่อว่าคุณสุรเชษฐ คุณแก้วไหม เมื่อผมได้ยินคำตอบจากภายในตัวผมแล้ว จึงตอบท่านไปว่า “นิดหน่อยครับ”

ที่ว่ามี “นิดหน่อย” นั้น มาจากบางขณะที่ผมพบตนเองเพลอคิดฟุ้งซ่านไปว่า ถ้าอย่างนั้นอย่างนี้แล้วจะเป็นยังไง เป็นความคิดที่ผุดขึ้นเป็นครั้งคราว แต่พอรู้ตัวว่ากำลังฟุ้งซ่านอีกแล้วก็วางลง กลับมาอยู่กับปัจจุบันได้อีก ก็เลยต้องตอบว่า “นิดหน่อย” เพราะเจ้าความคิดนี้มันยังไม่หมดไปเสียทีเดียว

ในระยะหลังมานี้ การ “เพลอคิดฟุ้งซ่าน” ของผมน้อยลงไปมาก จากการฝึกกับท่านอาจารย์สันติกโรมา ๓ ปี อาจารย์สอนให้เราสังเกตตนเองอยู่เสมอทั้ง ๓ ฐาน คือ ฐานกาย ที่ร่างกายเรา สื่อสารกับเราอยู่ตลอดเวลา ไม่ฟังให้ตีจะไม่ได้ยิน ฐานหัว ที่วิ่งไปโน่นมานี่อยู่ตลอดเวลา วันหนึ่งเป็นเหมือนๆความคิด และฐานใจ คืออารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นแล้วหายไป วันหนึ่งหลายอารมณ์ ทุกอารมณ์เกิดขึ้นแล้วดับไป เมื่อฝึกสังเกตมากเข้าๆ ในชีวิตประจำวัน เราจะค่อยๆ เห็นการทำงานของฐานเหล่านี้เร็วขึ้น โดยเฉพาะเรื่องของความคิด ที่หากเพลอคิดตามเมื่อไร เราก็จะไม่สามารถอยู่กับปัจจุบันได้ ทุกครั้งที่เท่าทันมัน หันกลับมาอยู่กับปัจจุบันได้ เราก็จะเห็นโลกตามความเป็นจริง และจะทุกข์น้อยลง

เมื่อวางความคิดทั้งปวงลงได้ ก็พบว่าตนสงบมากในวันนั้น เท่าที่สังเกตตน ไม่พบความกังวลใดๆ แถมยังยิ้มแย้มแจ่มใส อยากช่วยให้กำลังใจทีมงานผ่าตัดด้วย

ในตอนนั้น ผมคิดถึงคุณหมอโกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ ขึ้นมา หน่วยงานผมเพิ่งเชิญท่านมาบรรยายให้วิทยากรกระบวนการ ในโครงการมหาวิทยาลัยชีวิต ท่านพูดตอนหนึ่งในวันนั้นว่า เวลาเข้าไปทำงานในชุมชนแล้ว ถึงแม้โครงการจะมีปัญหา แต่ความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนทำงานกับชาวบ้านยังคงอยู่ ท่านถือว่านั่นเป็นความสำเร็จอย่างหนึ่ง เพราะมันหมายถึงการเรียนรู้ร่วมกัน อันจะนำไปสู่การเริ่มต้นใหม่ เรียนรู้ใหม่ ดำเนินงานร่วมกันต่อไปใหม่ได้

ผมก็เลยบึ่งแว็บเชื่อมโยงเข้ากับเหตุการณ์ผ่าตัดไส้เลื่อนของผมในวันนี้ว่า ถ้าการผ่าตัดมีปัญหา แต่ความสัมพันธ์อันดีระหว่างหมอและทีมงานกับผมยังคงอยู่ ก็ถือว่าเป็นความสำเร็จอย่างหนึ่ง เป็นการเรียนรู้ร่วมกัน ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นทุกคนก็ต้องเรียนรู้ต่อไป แก้ไขปัญหากันต่อไป ก็แค่นั้นเอง

เมื่อพยาบาลวิสัญญีถามว่า มีอะไรจะถามอีกไหม ผมจึงตอบไปว่า “ผมไม่มีคำถามครับ มีแต่อยากให้ทีมงานทำหน้าที่กันให้เต็มที่เลยนะ ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น ผมจะไม่ฟ้องร้องอะไรใครเด็ดขาด” หลังจากนั้น พี่พยาบาลคนนั้นก็ไม่พูดอะไรอีก

ผมเข้าใจเอาเองว่า การช่วยพูดให้คนไร้หายกังวลนี้ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำงานของพวกเขา ซึ่งผมก็ขอบคุณทุกคน ที่เข้ามาช่วยพูดให้ผมคลายกังวล แต่ผมไม่มีความเครียดหรือความกังวลอะไรอีก มีแต่ความสงบ และทุกครั้งที่ผมสงบลง ก็มักจะได้สัมผัสกับอะไรบางอย่างที่ลึกซึ้งเสมอ







ความสุข  
ที่เกิดขึ้นภายในใจ  
ระหว่างทางสู่ห้องผ่าตัด





"ไม่มีใครโดดเดี่ยวในโลกใบนี้..."

เมื่อ ถึงเวลาบ่ายโมง บุรุษพยาบาลหนุ่มในชุด  
ผ่าตัด ๒ คน หน้าต่ายิ้มแย้มแจ่มใส ทำทางชี้เล่น เข้ามา  
เซ็นเตียงผมออกจากห้องเตรียมคนไข้ผ่าตัด คนหนึ่งเซ็น คน  
หนึ่งจูงลาก เขาบอกให้ผมหลับตา จะได้ไม่มีนกับการมองผ้า  
เพดานที่ไหลเลื่อนผ่านตาไปในขณะที่ผมนอนหงาย แต่ผม  
ก็ไม่หลับตาเพราะอยากมองซ้ายมองขวา รู้สึกสนุกที่ได้มอง  
อะไรไปเรื่อยๆ ก็เห็นป้ายบนกรอบประตูห้องที่เขาเซ็นผมผ่าน  
เข้าไป มีตัวอักษรใหญ่ว่า “เขตกิ่งปลอดภัย” แล้วต่อมาก็เป็น  
“เขตปลอดภัย”

ผมยังรู้สึกดีกับสีขาของผนังทุกด้านที่ดูสะอาดสะอ้าน  
มาก อุณหภูมิบนทางเดินเย็นมาก และก็เงียบสงบมาก เงียบ  
กริบจริงๆ ขณะเคลื่อนไปไม่สวนกับใครเลย

ขณะที่เขาเซ็นผมไปในเส้นทางสู่ห้องผ่าตัด มีคนเดินเข้ามาสมทบที่ข้างเตียงผมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ บางคนก็เอามือเกาะข้างเตียงผมไปด้วย คุณหมอไฟโรจน์ ศัลยแพทย์ที่จะเป็นผู้ลงมีดก็เดินออกมาสมทบขบวนของเรา ท่านเดินอยู่ข้างๆ ทางขวามือผม ทุกคนแต่งชุดคลุมหัวแบบเดียวกันหมด มีแต่ผมที่แม้จะสีเขี้ยวเหมือนกัน แต่ไม่ได้นุ่งกางเกง ผ้าห่มที่คลุมอยู่ทำให้ผมรู้สึกอุ่นทั้งกายและใจมาก

ขณะที่ขบวนเคลื่อนไปเรื่อยๆ โดยไม่มีใครพูดกับใครอยู่ไหน จู่ๆ ผมก็รู้สึกว่ “เวลาภายใน” ตัวผม ชะลอลงช้ากว่าเวลาภายนอก รู้สึกเหมือนเตียงที่ผมนอนอยู่จะไหลไปอย่างช้าๆ ทุกคนที่เดินอยู่รอบๆ เตียง ก็ดูราวกับจะค่อยๆ ก้าวเท้าไปแบบสโลว์โมชั่น จนผมอดรำพึงกับตนเองผ่านริมฝีปากออกมาเบาๆ ไม่ได้ว่า “เหมือนในหนังเลย” แล้วก็ได้ยินบุรุษพยาบาลคนนั้น พูดอึ้งๆ ทวนคำผมขึ้นมาเบาๆ ด้วยว่า “เหมือนในหนัง”

แล้วทันใดนั้น ผมก็เกิดความรู้สึกว่าทุกคนในขบวนนี้กำลังเดินทางไปปฏิบัติภารกิจอะไรบางอย่างร่วมกัน จะเรียกว่ากำลังไป “ออกรบ” ร่วมกันก็คงได้

ชั่วขณะนั้น ผมรู้สึกถึงความเป็น “น้ำหนึ่งใจเดียว” กันของทุกคนในขบวนขึ้นมา...รู้สึกเชื่อมโยงกับทุกคนที่กำลังเคลื่อนขบวนไปอย่างช้าๆ นั้นอย่างลึกซึ้ง

มันเป็นช่วงเวลาของความปีติสุข ที่ผุดพรายขึ้นภายในอย่างเข้มข้นมาก

ในภาวะนี้ ไม่มีความกลัวอะไรหลงเหลืออยู่เลย แม้จะต้องตายไปในสงครามครั้งนี้ ก็รู้สึกเป็นเกียรติด้วยซ้ำ เหมือนได้เป็นวีรบุรุษคนหนึ่งเลยทีเดียว

ช่วงเวลานั้น ผมอยากให้ “เวลา” มันลื่นไหลเรื่อยๆ ซ้ำๆ อย่างนั้นตลอดกาล...

อยากให้ขบวนของเราเคลื่อนเหมือนลอยล่องไปในปุยมะฆอย่างนั้นชั่วนาตาปี...

เป็นช่วงเวลาที่ผมรู้สึกชื่นชมกับความเมตตากรุณาที่มนุษย์มีต่อกันขึ้นมาอย่างลึกลับ...

เป็นช่วงเวลาที่ผมสามารถเชื่อมโยงกับมนุษย์คนอื่นๆ อย่างแท้จริง...

เป็นช่วงเวลาที่ไม่มีใครโดดเดี่ยวในโลกใบนี้...

เป็นช่วงเวลาที่ทุกชีวิตเป็นหนึ่งเดียวกัน...







ในห้องผ่าตัด



"ผมรู้สึกอบอุ่นและมีความสุขมาก  
เวลาแพทย์หรือพยาบาลวิสัญญี  
เอามือทั้งสองข้างมาวางบนไหล่ทั้งสองข้างของผม"

**ความ**รู้สึกเหมือนเวลาล่องลอยไปอย่างช้าๆ หยุด  
ลง เมื่อขบวนของเรามาถึงหน้าประตูห้องๆ หนึ่ง หน้าห้องมี  
ตัวอักษรใหญ่ๆ ว่า “ห้องผ่าตัด ๓” โดยเลข ๓ นั้นใหญ่เท่า  
หม้อแกง ติดอยู่บนบานประตูสีเทา คนเดินหน้าไปเปิดประตู  
ออก แล้วก็ช่วยกันเซ็นผมเข้าไปข้างใน ในนั้นมีบางคนกำลัง  
เตรียมอะไรอยู่ก่อนแล้ว

สายตาผมสำรวจไปรอบๆ ห้อง เครื่องไม้เครื่องมือต่างๆ  
นานาเหมือนในหนังจิ้งเหลย มีจออุปกรณ์ติดตามความเป็นไป  
ในร่างกายของเราเพียบเลย แล้วก็อดคิดถึงข้อถกเถียงทาง  
ปรัชญาว่าด้วยทัศนะแบบ “องค์รวม” กับ “แยกส่วน” ขึ้นมา  
ไม่ได้ เทคโนโลยีที่เกิดจากกระบวนการทัศน์แบบแยกส่วน ที่เป็น  
ฐานของวิทยาศาสตร์แบบดั้งเดิม เอาเข้าจริงก็มีคุณูปการต่อ



มนุษยชาติไม่น้อย ดังเช่นเทคโนโลยีช่วยชีวิตมนุษย์ในห้องนี้ แต่พอจิตตามความคิดที่เริ่มฟุ้งหั่น กลับมาอยู่กับปัจจุบันได้ ก็วางลง มันไม่ใช่เวลาที่จะมาอภิปรายปัญหาปรัชญาในหัวตัวเอง ว่าอะไรแยกส่วน อะไรองค์รวมในตอนนี้นี่นา

เมื่อสติกลับมาอยู่กับเนื้อกับตัว กับกายตนเองได้ ก็เริ่มรู้สึกที่อากาศในห้องหนาวมาก ได้ยินเสียงคนหนึ่งพูดว่า เซ็คแอร์ ๑๘ องศา ผมได้ยินแล้วก็คิดถึงตู้เย็นที่บ้าน บนบาน ประตุตู้ด้านหน้ามีจอมอนิเตอร์แบบดิจิทัลเล็กๆ บอกอุณหภูมิ ภายในตู้เป็นตัวเลข ๑๘ องศาเหมือนกัน ก็เลยได้ความรู้ว่าอยู่ในห้องผ่าตัดก็เหมือนอยู่ในตู้เย็นดีจ้ะ นี่เอง มีหน้าที่งานทุกคน จึงสวมใส่เสื้อผ้ากันหนาว คงจะสวมใส่กันคนละหลายชั้น

ผมเคยเรียนวิทยาศาสตร์มาบ้าง ทราบว่าเชื้อโรคจำนวนมาก จะไม่เจริญเติบโตหรือขยายพันธุ์ที่อุณหภูมิต่ำกว่า ๑๘ องศา ก็คงจะด้วยเหตุนี้กระมัง ห้องผ่าตัดจึงต้องเย็นไว้ก่อน

แล้วผมก็คิดขำๆ ว่า ถ้าตู้เย็นที่บ้านเรา มีขนาดใหญ่พอให้ทั้งทีมเข้าไปข้างในได้ ก็ผ่าที่บ้านได้เลย

ความคิดฟุ้งซ่านของผมหยุดลงอีกครั้ง เมื่อมีเสียงเตียงกระทบกัน เตียงที่เข็นผมมา ถูกเคลื่อนไปชิดขนานกับเตียงผ่าตัด ผมเพิ่งสังเกตเห็นว่าเตียงผ่าตัดมีขนาดเล็กกว่าเตียงที่เข็นผมมา ความกว้างน่าจะแค่ครึ่งเมตรหรือไม่ถึงด้วยซ้ำ ตรงหัว

เตียงต่ำลงมาน้อย มีที่รองแขนยื่นตั้งจากออกมาทั้งสองข้าง  
ภาพรวมๆ ของเตียงผ่าตัดเลยดูเหมือนไม้กางเขน

พยาบาล ๒ คนช่วยกันใช้แวนต์เตียงที่เข็นมาแนบเข้ากับเตียงผ่าตัดอย่างสนิทมั่นคง แล้วบอกให้ผมเลื่อนตัวไปนอนบนเตียงผ่าตัด เมื่อผมนอนหงายบนเตียงผ่าตัดเรียบร้อยแล้ว เขาก็เข็นเตียงเก่าออกไป

เมื่อตามองตรงขึ้นไปข้างบน ก็เห็นโคมไฟแบนๆ ใหญ่ๆ คุ้ยล้ากระดิ่งฝ้าขาว ๓ วง ลอยอยู่เหนือเตียง แต่ละโคมสามารถปรับมุมส่องแยกเป็นอิสระจากกัน ในใจก็คิดว่า เออ... คล้ายชุดไฟไลท์ติ้งในงานถ่ายภาพเลย ผมเคยเรียนวิชาถ่ายภาพมา ก็พอรู้เรื่องการจัดแสงอยู่บ้าง แต่หน้าที่ของไฟผ่าตัดคงต่างกัน อันนั้นช่วยปรับแสงเงาบนคนหรือวัตถุที่จะถ่ายให้ได้ความงามทางศิลปะ ส่วนอันนี้คงปรับมุมให้แสงส่องลงมาได้หลายมุมอย่างเดียว เรียกว่าเน้นให้สว่างเห็นชัดเจนไว้ก่อนโดยไม่ต้องสนใจเงาหรือเจดที่ตั้งบนพื้นผิวอวัยวะที่จะผ่า

แล้วผมก็จินตนาการต่อไปว่า ถ้ามีกล้องวิดีโอห้อยลงมาระหว่างโคมไฟทั้งสามดวงนั้นก็น่าจะดีนะ ถ่ายทำการผ่าตัดไว้ แต่ถ้าผู้ป่วยคนใดไม่อนุญาตก็ไม่ต้องถ่าย ผมเป็นคนหนึ่งที่อยากให้ถ่าย อยากบันทึกไว้เป็นที่ระลึก แบบเดียวกับที่เราไปท่องเที่ยวผจญภัย แม้จะคิดค่าบริการ ผมก็เต็มใจจ่าย  
ความคิดฟุ้งซ่านของผมสะดุดอีกครั้ง เมื่อที่มิวสิคยูนิขอ

ให้ผมนอนตะแคงขวา เขาจะเริ่มบล็อกหลังแล้ว ให้ผมโก่งตัว  
ให้ข้อกระดูกสันหลังเปิดออกกว้างๆ ตามที่ผมได้เรียนรู้มาแล้ว  
ในห้องเตรียมผู้ป่วยผ่าตัด

ผมอยู่ในอารมณ์ที่ต้องการให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่  
ยกเข่าทั้งสองข้างของตนขึ้นมา ชดตัวโก่งหลังเต็มที่ จนตัวงอ  
เป็นกุ่มเลย แล้วก็รู้สึกมีนิ้วมือ คงเป็นของหมอวิสัญญี กดไล่  
ไตไปมาขึ้นๆ ลงๆ ตามข้อกระดูกสันหลังผมอยู่ครู่หนึ่ง แล้ว  
จู่ๆ ผมก็รู้สึกช่วงล่างของลำตัวผมชาขึ้นมาทันที จึงพูดขึ้นว่า  
“มือเบาจึนเลยครับ ผิดไม่เจ็บเลย” แล้วก็มึนเสียงตอบมาจาก  
ด้านหลังว่า “ยัง...กำลังคลำหาเป้าอยู่...ยังไม่ได้จึน” ผมเหลือบ  
ตาขึ้นไปมองหน้าหลายคนที่มุงดูผมอยู่ เห็นเขาพากันนอมยิ้ม  
น้อยๆ ก็เลยอดยิ้มซ้ำความหน้าแตกของตนเองขึ้นมาด้วยไม่  
ได้ ก็ผมรู้สึกซาท่อนล่างขึ้นมาจริงๆ นี่นา ไม่รู้ว่าจะเป็นการ  
การคล้ายๆ สะกดจิตตนเองไปล่วงหน้าหรือเปล่า

เรื่องแทงเข็มเข้าไประหว่างข้อต่อกระดูกสันหลังนี้ ผม  
ยังอดแปลกใจไม่ได้ เพราะผมไม่รู้สึกเจ็บปวดกับการแทงเข็ม  
เข้าไประหว่างกระดูกสันหลังผมเลยแม้แต่นิดเดียว นึกเท่าไรก็  
นึกไม่ออกว่าถูกแทงเข้าไปตอนไหน หรือเขาอาจจะมึนวิธีทำให้  
หลังผมชาก่อนที่จะแทงเข้าไปกระมัง!

ผมบอกพยาบาลที่ยืนด้านหัวเตียงว่าหมอนต่ำจัง เธอ  
บอกว่าหนุนสูงขึ้นได้อีกหน่อย แล้วก็ช่วยดันขึ้นให้

ขณะนอนหายใจเยียดแขนกางออกตามแนวไม้กางเขน ก็นึกไปว่าเป็นท่าเดียวกับพระเยซูถูกตรึงกางเขนเลย ต่างกันแต่พระเยซูถูกตรึงด้วยตะปูทั้งมือและเท้า ของผมเพียงถูกรัดมือและเท้าด้วยเข็มขัด

จากนั้นพยาบาลก็ติดตั้งเครื่องมือติดตามความเป็นไปในร่างกายผม โดยติดเครื่องวัดความดันโลหิตที่แขนขวา ติดเครื่องวัดระดับออกซิเจนที่นิ้วมือข้างซ้าย ติดอุปกรณ์วัดคลื่นหัวใจบริเวณหน้าอก เอาหน้ากากออกซิเจนมาครอบปากและจมูก ผมรู้ว่าอะไรเป็นอะไร ก็เพราะพยาบาลที่ช่วยกันติดอุปกรณ์ให้ เธอติดไปก็อธิบายให้ผมฟังไปด้วย ผมยิ่งอยากให้มีกล้องถ่ายวิดีโอไว้จริงๆ โดยบันทึกเสียงของ “มัคคุเทศก์” นี้ไว้ด้วย

มีความลับอันหนึ่งที่ผมไม่ได้บอกหมอหรือพยาบาล คือผมรู้สึกอบอุ่นและมีความสุขมากเลย เวลาแพทย์วิสัญญีหรือพยาบาลวิสัญญี เอามือทั้งสองข้างมาวางบนไหล่ทั้งสองข้างของผม แค่อามือมาวางไว้ที่ไหล่เฉยๆ แล้วบีบเบาๆ แค่นั้นก็สุขสุดๆ แล้ว

อีกอย่าง ขณะที่ถูกผ่านั้น ผมรู้สึกว่าผมอยู่กับทีมวิสัญญีมากกว่า เพราะพวกเขาอยู่ทางด้านศีรษะผม จอมอนิเตอร์ต่างๆ ก็อยู่ทางด้านศีรษะ ผมเหลือบตาขึ้นมองที่โรก็เห็นแต่พวกเขา ส่วนทีมศัลยกรรมนั้น เหมือนจะถูกแยกออกไปด้วย

ผ้าเช็ดผืนใหญ่ที่มากันตั้งแต่หน้าอกผมลงไป ทำให้ผมมองไม่เห็นพวกเขาตลอดการผ่าตัด

ที่จริงตอนแรกผมนึกว่าจะได้ดูการผ่าตัดแบบสดๆ การที่ได้หมอนสูงขึ้น ก็จะทำให้ยกหัวขึ้นมาดูเป็นระยะได้ง่ายขึ้น เพราะเข้าใจไปว่าเมื่อบล็อกความรู้สึกช่วงล่าง ช่วงบนเราจะยังรู้สึกตัวอยู่ตลอดเวลา แต่เอาเข้าจริงเขามีผ้าสีเชียวๆ มาชิงกันตรงหน้าอกผม คล้ายจอภาพยนตร์ ก็เลยรู้ว่า ยังไงก็ไม่ได้เห็นแน่ นั่นฟังเอาก็ได้ แต่เอาเข้าจริงก็ไม่ใช่สิ่งที่คิดอีก เพราะขณะที่ตามองจอผ้าเช็ดไปได้ไม่นาน ผ้าเช็ดนั่นก็ค่อยๆ เปลี่ยนเป็นหนังสือเล่มใหญ่ ใหญ่เท่าผ้าที่ชิงบังอยู่นั้นเลย

ผมมานึกออกภายหลังว่า หนังสือที่เห็นนั้นเป็นความฝัน อาจจะเป็นไปได้ว่าเขาใส่ยานอนหลับเข้ามาทางสายน้ำเกลือ หรือจะเป็นเพราะการบล็อกหลัง มีผลทำให้เราวิ่งไปด้วยกระมัง อันนี้ผมไม่ทราบจริงๆ ทราบแต่ว่ากลับไปตอนไหนก็ไม่รู้

ในฝันนั้น จอผ้าสีเชียวที่ผมจ้องอยู่นั้นค่อยๆ เปลี่ยนเป็นหนังสือเล่มใหญ่ๆ หนาๆ ขนาดความกว้างยาว เท่ากับผ้าั้นพอดี ถ้าจะเปิดแต่ละหน้า ก็ต้องวาดมือจนสุดแขนด้านหนึ่งไป อีกด้านหนึ่งที่เดียว หน้าหนังสือนี้เป็นลีซีเปียร์ คือใช้กระดาษสีน้ำตาลอ่อนๆ ตัวหนังสือเป็นตัวเขียนสีน้ำตาลเข้ม ตัวอักษรโรมัน เขียนเป็นภาษาลาติน ที่ผมอ่านเสียงได้ แต่ไม่รู้ความ

หมายถึงทั้งหมด เช่น ซุ่มมุ่มม โบนุ่ม โปปูลูโลรัม ลาบอรัม ฯลฯ  
ในฝันว่าอ่านไป อ่านไป ไม่เท่าไรก็หลับไป

จากหลับแล้วฝันไป สู้หลับลึกที่มีตสนิท เจียบ และว่าง  
เปล่า...

เวลาผ่านไปนานเท่าไรผมไม่ทราบ แต่ทันทีที่รู้สึกตัว  
ความคิดแว็บแรกคือ เอ๊ะ ผ่าแล้วยัง หรือยังเตรียมการผ่ากัน  
อยู่ แต่เมื่อเจ็ยหูฟังจากการสนทนากันของพยาบาล ก็รู้สึกว่  
เป็นบรรยากาศของการเก็บของเก็บอุปกรณ์ แสดงว่า “เวลา  
ของผมหายไปช่วงหนึ่ง” โดยผมไม่รู้ตัว

ก็เลยรู้ว่าผ่าตัดเสร็จแล้ว และเขาก็คงกำลังเก็บความ  
เรียบร้อยอะไรกันอยู่ ผมได้ยินบุรุษพยาบาลคนหนึ่งพูดขึ้นมา  
ว่า full bladder (กระเพาะปัสสาวะเต็ม) แต่ก็ไม่ทราบว่าเขา  
ทำอะไรกับกระเพาะปัสสาวะผมบ้าง เพราะท่อนล่างผมยังชา  
อยู่

จากนั้นผมรู้สึกหนาวเหน็บขึ้นมา พร้อมกับร่างกาย  
ท่อนบนกระดูกเป็นจิ้งหะซ่าๆ อย่างต่อเนื่อง ผมไม่รู้ว่ากำลัง  
เกิดอะไรขึ้นกับตัวผม ผมตัดสินใจว่าจะพูดอะไรออกไปสักคำ  
ด้านหนึ่งก็เพื่อทดสอบว่าเราพูดได้หรือยัง อีกด้านหนึ่งก็อยาก  
ทราบว่าจะเกิดอะไรขึ้น

ผมพูดออกไปว่า ผมหนาวครับและรู้สึกว่กำลังสั้น  
กระดูกๆ ก็ได้รับคำชี้แจงว่า เป็นผลข้างเคียงจากการบล็อก

หลัง แต่ไม่เป็นไรหรอกเดี๋ยวก็หาย อาการนี้อาจเกิดขึ้นกับ  
บางคน เป็นผลจากการที่จำเป็นต้องเร่งปล่อยน้ำเกลือเข้าสู่  
ร่างกายเร็วขึ้น ในขณะที่ให้ยาบล็อกหลัง แล้วก็บอกว่าอีกสักครู่  
จะขอยกผมจากเตียงผ่าตัด ขึ้นเตียงที่จะเข็นผมไปห้องสังเกต  
อาการหลังผ่าตัด

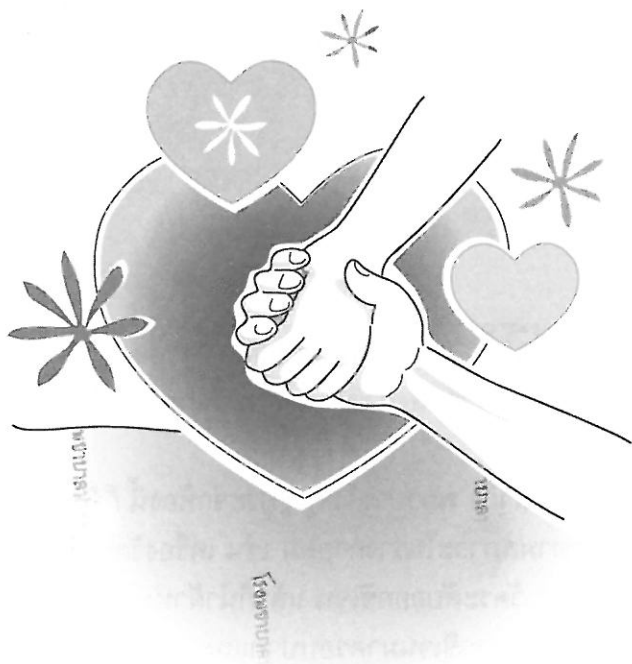
จากนั้น พยาบาลและบุรุษพยาบาลหลายคนก็ช่วยกัน  
จับมุมผ้าปูที่นอนคนละมุมสองมุม ยกผมลอยขึ้นจากเตียง  
ผ่าตัดไปวางบนเตียงที่เข็นได้ แม้จะยังหนาวและกระตุกๆ อยู่  
แต่ผมก็รู้สึกสนุกทุกครั้ง ที่ถูกยกลอยเหมือนถูกไกวอยู่ในเปล





ผลข้างเคียง  
จากการบล็อกหลัง  
ในห้องสังเกตอาการ  
หลังผ่าตัด





"อยู่กันมาเกือบ 30 ปี มีเรื่องจำนวนมากที่แค่มองตากันก็สื่อความหมายกันได้โดยไม่ต้องพูด"

บุรุษพยาบาลเซ็นผมออกจากห้องผ่าตัด มายังห้องสังเกตอาการหลังผ่าตัด โดยผมสิ้นกระตักเป็นจังหวะๆ มาตลอดทาง

เมื่อมาถึง พยาบาลวิสัญญีประจำห้องนี้ ก็ติดตั้งระบบการติดตามสถานะในร่างกายผม เช่น เครื่องวัดความดัน วัดคลื่นหัวใจ วัดระดับออกซิเจน แล้วก็นำผ้าห่มไฟฟ้ามาห่มให้ เอาหน้ากากออกซิเจนมาครอบปากและจมูก

พอเขาเริ่มปล่อยกระแสไฟฟ้าเข้าไปในผ้าห่ม ผมก็รู้สึกอุ่นขึ้นๆ สบายขึ้นๆ ผมหันไปบอกพยาบาลที่นั่งเฝ้าดูอาการผมอยู่ว่า “ชอบผ้าห่มไฟฟ้านี้จังเลย ห่มแล้วรู้สึกดี มีชายที่ไหนหรือเปล่า?” เธอทราบแต่เพียงว่าน่าจะมีชาย แต่ไม่รู้ที่ไหน

ผมถามเธอว่า หมอใช้เวลาผ่าตัดผมนานเท่าไร? เธอตอบว่า หนึ่งชั่วโมงสิบห้านาที

ผมถามต่อว่า แล้วตอนนี้ผมเป็นอย่างไรบ้าง? เธอบอก  
ว่าอาการกระดูกดีขึ้นแล้ว

เธอถามผมบ้างว่าผมกระดูกนิ้วเท้าได้หรือยัง? ผมลอง  
ทำดูพร้อมกับมองไปที่นิ้วเท้าตนเอง ปรากฏว่ามันไม่ยอม  
กระดูกตามที่หัวผมสั่ง เธอบอกว่าฤทธิ์ยาบล็อคหลังจะยังคง  
อยู่ต่อไปอีกระยะหนึ่ง

ผมเห็นเธอมองจอมอนิเตอร์ที่อยู่เหนือศีรษะผมเป็น  
ระยะๆ จึงถามว่าความดันและหัวใจผมเป็นอย่างไรบ้าง? เธอ  
บอกว่าหัวใจดี ความดันก็ดีขึ้น

ผมนอนอยู่ใต้ผ้าห่มไฟฟ้าพักเดียว อาการลั่นกระดูกก็  
ค่อยๆ ห่างขึ้นๆ ตามลำดับ จนกระทั่งผมผลอยหลับไปอย่าง  
สบาย ภายใต้ผ้าห่มไฟฟ้าผืนนั้น

ผมตื่นขึ้นอีกครั้ง เมื่อเธอมาถอดหน้ากากออกซิเจนและ  
เครื่องวัดอะไรต่อมิอะไรออก บอกว่าจะส่งตัวผมกลับไปหอผู้  
ป่วย

ผมถูกเข็นออกพ้นประตูห้องสังเกตอาการ มาถึงห้อง  
โถงใหญ่ที่เขาจัดไว้สำหรับให้ญาติรอราวสี่โมงครึ่ง ห้องโถง  
นั้นผนังทุกด้านเป็นสีขาวยัดกับสีเทาสวยงามมาก ผมมองไป  
ด้านตรงข้ามเห็นมีป้ายใหญ่ๆ เขียนว่าห้องทำคลอด ก็เลยได้รู้  
ว่าชั้นนี้ นอกจากศัลยกรรมธรรมดาแล้ว การคลอดและผ่าตัด  
ทำคลอด ก็อยู่ชั้นเดียวกัน

ภรรยาผมซึ่งรออู่ก่อนแล้วรีเข้ามาทักทาย เราจับมือ และสบตากัน ยิ้มให้กัน ไม่มีใครพูดอะไร ผมส่งสัญญาณผ่าน สายตาไปว่าทุกอย่างโอเค

อยู่กันมาเกือบ ๓๐ ปี มีเรื่องจำนวนมากที่แค้นองต่ากัน ก็สื่อความหมายกันได้โดยไม่ต้องพูด

เธอจับมือผมเดินไปพร้อมกับเตียงที่เข้าเงินผมกลับห่อผู้ป่วย พยาบาลจากแผนกวิสัญญีในชุดเสื้อกาวนสีฟ้าก็เดินมาส่งถึงห้องพักด้วย

ที่ห้องพัก ทีมพยาบาลประจำห่อผู้ป่วยที่รออู่ก่อนแล้ว ช่วยกันยกผมล่อยจากเตียงเข้าขึ้นไบนอนบนเตียง โดยเขาเอาอุปกรณ์อย่างหนึ่งรองหลังผมก่อน อุปกรณ์นั้นทำด้วยวัสดุคล้ายๆ พลาสติกสีฟ้า รูปทรงคล้ายๆ กระดานโต้คลื่น แต่มีที่สำหรับจับยก

ผมรู้สึกสบายๆ แต่เปลียนนิดหน่อย จึงบอกภรรยาว่า ขอนอนสักหน่อยก่อนนะ ตื่นขึ้นมาแล้วค่อยเล่าให้ฟัง เธอก็พยักหน้า แล้วก็นั่งอ่านหนังสืออยู่ข้างเตียง ส่วนผมก็หลับปุ๋ยไปโดยไม่รู้สึกปวดตรงไหนเลย







พักฟื้นในหอผู้ป่วย



"...ช่างดีจริงๆ ผมขอขอบคุณใจเธอยกใหญ่  
ไม่คิดว่าพยาบาลอาวุโส  
จะปฏิบัติต่อคนไข้ธรรมดาๆ อย่างเราแบบนี้"

ผมตื่นขึ้นมาอีกทีประมาณห้าโมงครึ่ง เริ่มรู้สึกปวด  
แผลผ่าตัดเล็กน้อย คิดในใจว่ายาบลิบกหลังคงเริ่มหมดฤทธิ์  
ลองขยับเท้าดู เห็นปลายเท้าซ้ายเริ่มขยับได้เล็กน้อยอยู่ได้  
ผ้าห่ม ก็เลยดีใจ เรียกภรรยามาดูด้วย

การฟื้นจากอาการชา ต้องแลกกับการปวดแผลผ่าตัด  
เมื่อความปวดเริ่มมากขึ้นๆ ก็นึกถึงพยาบาลที่บอกไว้ว่า หาก  
ปวดก็ให้กดปุ่มขอยาแก้ปวด หากปวดไม่มากก็ยาเม็ด หาก  
ปวดมากก็ยาฉีด ผมยังรู้สึกปวดไม่มากก็เลยขอยาเม็ด

กินยาเม็ดแก้ปวดเข้าไปได้เกือบชั่วโมงไม่ได้ผล รู้สึก  
เวลายิ่งผ่านไปยิ่งปวดหนักขึ้นอีก คราวนี้ปวดลามไปทั้งห้อง  
น้อย ผมเข้าใจว่าผมคงปวดบัสสาวะอย่างแรงร่วมด้วย จึง  
ปวดไปทั่วห้อง



พยาบาลสองคนเข้ามา ผมบอกว่าผมปวดปัสสาวะ พอพวกเธอเปิดผ้าห่มผมออก ปรากฏว่าผ้าปูที่นอนนองไปด้วยน้ำ เลื้อยท่อนล่างก็เปียกหมด ผมปัสสาวะออกมาโดยไม่รู้ตัว หรือมันล้นออกมาจากกระเพาะปัสสาวะเองเพราะเต็ม ผมก็ไม่ทราบ รู้แต่ว่ามันออกมาเอง เธอบอกว่าดีแล้วที่ปัสสาวะได้เอง ไม่ต้องสวน บางคนทีผ้าตัดเสร็จแล้วปัสสาวะไม่ออกก็ต้องสวน

พยาบาลช่วยกันทำความสะอาดเตียง เปลี่ยนผ้าปูที่นอนใหม่ ผ้าห่มใหม่ เช็ดตัว ชัดสีจิวรรณ ทาแป้งหอม แล้วก็เปลี่ยนเสื้อผ้าชุดใหม่ให้ผม เสร็จแล้วพนักงานโภชนาการก็นำอาหารเย็นเข้ามาให้ เป็นชุดข้าวต้ม ภรรยาผมช่วยป้อนทีละช้อน ผมขอกินแต่ข้าวต้มเปล่าๆ ร้อนๆ อย่างเดียวก่อน ไม่เอากับข้าว รู้สึกเป็นข้าวต้มเปล่าๆ ร้อนๆ ที่อร่อยที่สุดมือหนึ่งในชีวิตทีเดียว

เมื่อกินข้าวเสร็จแล้ว ขณะทำท่าจะนอนต่อ รู้สึกอาการปวดมันเพิ่มมากขึ้นๆ จนไม่สามารถข่มตาให้หลับลงได้ จึงกดปุ่มข้างเตียงเรียกพยาบาลเข้ามาอีกครั้ง ผมบอกว่าหากปวดแบบนี้ คืนนี้ผมไม่ได้นอนแน่ ขณะนั้นทั้งโบริหน้าและลำคอของผม เริ่มมีเหงื่อไหลพลั๊กออกมาเป็นเม็ดเป้งๆ ทั้งๆ ที่แอร์ก็เย็น ผมเลยขอยาฉีด เธอบอกว่าเป็นมอร์ฟีน ผมก็ว่าได้ ฉีดเถอะ ได้ยาฉีดแก้ปวดเข้ากล้ามเนื้อที่แขนไปเข็มหนึ่ง ไม่

นานอาการปวดก็ทุเลาลง แล้วผมก็หลับปุ๋ยไปอีกครั้ง หลังจากนั้นก็ไม่ต้องไชยาฉีดอีกเลย มีแต่ยาเม็ดแก้ปวดที่หมอสั่งให้เป็นพิเศษ ครั้งละ ๑ เม็ด ทุก ๔ ชั่วโมงก็เพียงพอ

คืนนั้นทั้งคืน พยาบาลผลัดเปลี่ยนกันเข้ามาวัดความดัน วัดไข้ และถามอาการว่าเป็นอย่างไรบ้าง รวมทั้งปัสสาวะก็ครั้งแล้ว ปรากฏว่าทุกอย่างปกติหมด แม้แต่ปัสสาวะ ผมก็จัดการถ่ายลงในโถบนเตียงด้วยตนเองเป็นระยะ โดยมีภรรยาหรือไม่ก็พยาบาลคอยนำไปเทและล้างในห้องน้ำให้

เช้าวันรุ่งขึ้น มีทีมผู้ช่วยพยาบาลมาช่วยกันเช็ดตัว เปลี่ยนเสื้อผ้าเป็นชุดใหม่ให้ตั้งแต่หกโมงเช้า ตามด้วยอาหารเช้าจากแผนกโภชนาการ เช้าวันนั้นผมสามารถลุกขึ้นนั่งรับประทานบนเตียงเองได้

เตียงนี้มีรีโมทสั่งให้ยกด้านหัวเตียงขึ้นมาอยู่ในท่าหนึ่งได้แล้วยังปรับได้หลายแบบมาก ผมลองกดเล่นดูอยู่พักหนึ่ง แบบมือใหม่หัดขับ จนชำนาญ ปุ่มที่ชอบมากคือปุ่มยกเตียงลอยสูงขึ้นทั้งเตียง แล้วก็ลดระดับลงไปจนต่ำสุด ผมชอบมากเวลานอนหงายสบายๆ แล้วกดให้เตียงลอยขึ้นจนสุด หยุด แล้วก็กดให้ค่อยๆ ลดระดับลง สุกติ ขณะที่ตัวกำลังลอยขึ้นนั้น ก็นึกถึงหนังเรื่องเอ็กซ์ชอร์ซิสท์ ผมจำเป็นต้องกดให้เตียงลดระดับลงต่ำสุดทุกครั้ง ที่จะลุกจากเตียงไปเข้าห้องน้ำ โดยมีภรรยาหรือพยาบาลช่วยพยุง

ขณะอยู่บนเตียง เวลาที่ไม่นอน ผมก็กดยกท่อนบนของเตียงขึ้นมา ปรับเป็นท่าหนึ่งอ่านหนังสือ ปรากฏว่าอยู่โรงพยาบาล ๓ วัน อ่านพ็อกเก็ตบุ๊กที่เตรียมมาได้เกือบจบเล่ม

ขณะอยู่ในโรงพยาบาล ผมไม่ยอมรับโทรศัพท์ใครงานัก ผมรู้สึกเสียมารยาท หากต้องให้พนักงานหรือพยาบาลที่เข้ามาทำอะไรในห้อง ต้องคอยให้ผมพูดโทรศัพท์ให้จบ ผมใช้มือถือแบบใหม่ที่เช็คเมลได้ เป็นเครื่องที่ลูกชายให้มา เช็คเมลเสร็จแล้วก็มักปิดโทรศัพท์ทันที

สิ่งที่ไม่ทำเลยในห้องพักคือเปิดทีวีดู เดี่ยวนี้ผมจะดูทีวีเฉพาะรายการที่ตั้งใจไว้ก่อนเท่านั้น ไม่มีการเปิดขึ้นมาเพื่อหาว่าจะดูอะไร เพราะเรื่องที่ผมตั้งใจหรืออยากดูก็มีมากพออยู่แล้ว

มีญาติสนิทและเพื่อนสนิทมาเยี่ยมอยู่บ้างไม่กี่คน เพราะไม่ได้บอกใครมาก ไม่อยากรบกวนเขา ปรากฏว่าได้รับการเยี่ยมจากหมอและพยาบาลนั้นแหละมากที่สุด หากไม่นับลูกสาวที่เลิกเรียนแล้วมาเยี่ยมทุกวัน และพยาบาลที่เข้ามาเป็นระยะ เพื่อวัดความดันและอะไรต่อมิอะไรตามหน้าที่แล้ว ก็มีคุณหมอฟโรจน์ ผู้ทำการผ่าตัดมาทุกวัน

วันแรกหมอเดินเข้ามา พอเจอหน้าก็ถามว่า “เป็นไงเดินได้แล้วใช่ไหม?” ผมตอบว่าเดินไปห้องน้ำได้ ถ้ามีคนช่วยพยุง ท่านก็บอกว่าเดี๋ยวก็เดินเองได้ แล้วก็สอบถามเรื่องแผลเรื่องอาการปวด

ใกล้เที่ยง พยาบาลอาวุโสคนหนึ่งเข้ามาเยี่ยมโดยไม่  
ตรวจวัดอะไร แนะนำตัวว่าเธอเป็นหัวหน้าพยาบาลประจำ  
วอร์ด เธอบอกว่าหากผมมีข้อคิดเห็นอะไร ก็กรุณาแนะนำ  
ด้วย ขณะนั้นผมยังไม่มีความคิดเห็นอะไร มีแต่ความพอใจ ก็ชม  
ไปด้วยความประทับใจ และขอบคุณที่เธอมาถามไถ่

แล้วผมก็นึกขึ้นมาได้ว่า โถบัสสาวะที่เพิ่งถ่ายเสร็จ ยัง  
ไม่ได้เท ช่วงนั้นภรรยาผมลงไปหาซื้อผลไม้อยู่ข้างล่าง ยังไม่  
กลับขึ้นมา ใจก็นึกว่า เอ...จะดีหรือเปล่า ถ้าเราใช้คนไม่เคย  
รู้จักไปเทฉีเรา และเธอก็ดูอาวุโสด้วย ก็เธอบอกว่า “มีอะไร  
ให้ช่วยก็บอกได้นะคะ” นี่นา เลยลองบอกเธอช่วยหน่อย โดย  
พยายามใช้คำพูดสุภาพว่า “ไม่ทราบว่าจะ...” ปรากฏว่าพูดยังไม่  
ทันขาดคำ เธอรีบคว้าโถบัสสาวะผมไปในห้องน้ำ จัดการ  
เทและล้างกลับมาวางที่เก่าให้ทันที

ขณะที่เธอก้มตัววางโถฉีลง เธอคงสังเกตเห็นฝาปิด  
แก้วน้ำที่ผมทำหล่นลงใต้เตียงก่อนหน้านั้น เธอก็หยิบเอาไป  
ล้างให้ด้วย ช่างดีจริงๆ ผมขอบอกขอบใจเธอยกใหญ่ ไม่คิด  
ว่าพยาบาลอาวุโสจะปฏิบัติต่อคนใช้ธรรมดาๆ อย่างเราแบบ  
นี้

หลังอาหารเที่ยง พยาบาลวิสัญญีที่ผมไม่เคยเห็นหน้า  
มาก่อนคนหนึ่งขึ้นมาเยี่ยม พอเริ่มคุยกันพักหนึ่งผมถึงจับทาง  
ได้ว่า เธอมาติดตามอาการจากการบล็อกหลังวันก่อน พร้อม

ประเมินผลการให้บริการของทีมวิสัญญีไปในตัว ผมก็บอกถึงความประทับใจที่ผมมีต่อทีมวิสัญญี

ขณะที่เธอเข้ามานั้น ผมกำลังนั่งเขียนบันทึกเกี่ยวกับการผ่าตัดครั้งนี้อยู่บนเตียง ก่อนเธอจะกลับ ผมขอให้เธอช่วยอ่านหน้าที่กำลังเขียนค้างอยู่ ซึ่งเป็นเรื่องของความประทับใจที่ผมมีต่อทีมวิสัญญีพอดี เธออ่านแล้วก็ประทับใจ บอกว่าเคยเจอผู้ป่วยที่ชอบเขียนบันทึกอะไรแบบนี้บนเตียงเหมือนกัน

มีเรื่องหนึ่งที่ภรรยาผมจะอดยิ้มไม่ได้ทุกครั้ง นั่นคือทั้งพยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล และพนักงานโรงพยาบาลที่เดินเข้ามา พวกเขานี้เรียกผมว่า “คุณลุง” กันทุกคน ผมลองโกนหนวดหวีผม ทำหน้าที่ให้หนุ่มเข้าไว้ ยังไงเขาก็ยังเรียกคุณลุงอยู่ดี จำต้องยอมรับว่าตนเองเริ่มแก่แล้ว อย่างน้อยก็กำลังเข้าสู่วัยชราตอนต้น เพียงแต่ใจมันยังเห็นตนเองเป็นเด็กอยู่

ผมอยู่โรงพยาบาลทั้งหมดเพียง ๓ วัน รวมวันผ่าตัดในเช้าของวันที่สาม คุณหมอไฟโรจน์มาเยี่ยมรอบหนึ่ง ตรวจดู คุยกันแล้วก็บอกว่า แข็งแรงดีแล้วนี่ ไปพักต่อบ้านนะ ผมก็พยักหน้ารับ พอใกล้ๆเที่ยง ท่านเข้ามาใหม่อีกรอบ ทุกครั้งที่มาก็มีพยาบาลมาด้วย ท่านเปลี่ยนผ้าปิดแผลให้ผมด้วยตนเอง โดยพยาบาลคอยยื่นอุปกรณ์ให้ ส่วนพลาสติกเตอร์นั้น ท่านใช้แผ่นใสใญ่มองทะลุ ขนาดประมาณของจดหมายปิดทับลงไป พร้อมบอกว่าเป็นพลาสติกเตอร์กันน้ำ อาบน้ำได้เลย

แต่พยายามอย่าให้โดนสบู่ ผมเลยได้ความรู้ใหม่ว่า เดี่ยวนี้มีเทคโนโลยีปิดแผลแบบไม่ต้องกลัวโดนน้ำด้วย

หลังอาหารเที่ยงวันนั้น ผมวานภรรยาไปขอใบแสดงความเห็นของโรงพยาบาลมาให้ผมเขียนใบหนึ่ง ผมให้คะแนนทุกช่องดีหมด ตรงส่วนหลังที่ให้เขียนข้อเสนอแนะ ผมนึกขึ้นมาได้เรื่องหนึ่ง เขียนไปว่าพนักงานเซ็นเก้าอี้หรือเตียงบางคน (เห็นว่าบางคน) ขณะเซ็นเราแต่ใจเขาไม่ได้อยู่กับเราคุยกันเองตลอด ทั้งนอกลิฟท์ในลิฟท์ ซึ่งผมไม่ได้หงุดหงิดอะไรเขาหรอก เพียงแต่คิดว่าน่าจะดีกว่า ถ้าเขาเพียงสวัสดีกันตามมารยาท แล้วเอาใจใส่ผู้ป่วยไปให้ตลอดทาง จนกว่าจะถึงที่หมาย ซึ่งก็เข้าใจว่าคงจะบอกเขาได้ และหากเรื่องนี้ไม่ได้รับการแก้ไข ก็ไม่มีผลอะไรต่อความพอใจในโรงพยาบาลนี้ของผม

ลูกชายผมขับรถมารับผมกับภรรยากลับบ้านตอนบ่าย หมอให้ยาแก้ปวดกับยาแก้ไข้มารับประทานต่อที่บ้าน หากรู้สึกปวดหรือมีไข้

ขณะเขาเซ็นผมออกจากห้องพักฟื้น ผ่านห้องปฏิบัติงานของพยาบาลและพนักงาน ผมก็โบกมือลาใครต่อใครไปตลอดทาง รู้สึกขอบคุณที่เขาช่วยผมเติมที่ระหว่างอยู่ที่หอนี้ “ผมกลับบ้านแล้วนะครับ บ้ายบาย”







กลับมาพักผ่อนที่บ้าน





"ขอบคุณการเจ็บป่วยครั้งนี้  
ที่ทำให้ผมได้ค้นพบความสุขบางอย่าง  
ที่ได้มาฟรีๆ ง่ายๆ จากสิ่งใกล้ๆ ตัว"

**ลูก** ชายพามผมกลับมาถึงบ้านย่านรัชดา-ห้วยขวาง  
ราวบ่ายสามโมง กลับมาถึงผมก็นั่งลงตรงโซฟา ยังรู้สึกเพลียๆ  
จึงกะจะนั่งหลับสักงีบ ขณะที่ยังไม่หลับ ทอดสายตามองออกไป  
นอกบ้าน ผ่านผนังกระจกบานใหญ่ เห็นต้นไม้มากมาย  
เรียงรายกันทั้งในบ้านผมเอง บ้านเพื่อนบ้าน และตลอดแนว  
ถนน มะม่วงนั้นปลูกกันแทบทุกบ้าน แทรกด้วยมะยม ชมพู  
แสงจันทร์ เฟื่องฟ้า วาสนา ลีลาวดี กระจิน กล้วย ใฝ่ ปาล์ม  
 ฯลฯ

บรรยากาศยามบ่ายในหมู่บ้านวันทำงานมักเจียบบๆ  
นานทีถึงจะมีรถวิ่งเข้าวิ่งออกสักคัน เพราะเป็นหมู่บ้านปิด สุด  
ถนนในหมู่บ้านก็เป็นทางตัน วันนั้นที่ผมกลับจากโรงพยาบาล  
ก็เป็นวันหนึ่งที่เจียบบมาก เป็นวันที่มีแดดจ้ากลางเดือนธันวาคมที่  
อากาศกำลังสบาย

ขณะที่ผมกำลังนั่งสบายๆ ในความเงียบสงัด มองต้นไม้ ใบหญ้าไปเรื่อยๆ อยู่ๆ ก็ได้ยินเสียง จึก จึกๆๆๆ กฐ จึก จึกๆๆๆ กฐ แ่วมาแต่ไกล จากต้นไหนก็ไม่รู้ แล้วก็เสียงนกเขาหลากหลายสไตร์ชันตามกันมา เช่น จึกกฐววว จึกกฐววว จึก จึกๆ กฐววว เมื่อบรรดานกเขาส่งเสียงชันกันไปสักพัก เสียงนกอื่นๆ ก็ตั้งขึ้นแข็งแรงแตามมา ทั้งจากหน้าบ้าน หลังบ้าน ซ้ำบ้าน ไกลบ้าน ไกลบ้าน สลับกันไป มีทั้งเสียงจึกจึก เล็กๆ ลั่นๆ เสียงจืดๆ ยาวๆ เสียงแกร๊ก แกร้ว หนักๆ เสียงแด้วแด้วววว นากลัว เสียงกา กา ฯลฯ

เสียงนกที่ผสมผสานกันไปมา ไม่รู้ว่ามีกี่ชนิดกันแน่ แต่คิดว่าไม่น้อยกว่า ๑๐ ชนิด ผมหลับตาฟังเสียงนกร้องประสานเสียงกันแบบนี้อย่างใจจดใจจ่อ พยายามจินตนาการตามว่าเสียงเล็กๆ แบบนี้เป็นนกอะไร เสียงใหญ่ๆ เป็นนกอะไร นึกออกบ้าง ไม่ออกบ้าง เพิ่งมานึกได้ว่าเรารู้จักนกอยู่ไม่กี่ชนิดเอง...

แล้วจู่ๆ ผมก็เกิดสะดุดใจขึ้นมาว่า ๒๐ ปีแล้ว ที่ครอบครัวเราย้ายเข้ามาอยู่บ้านนี้ เท่าอายุลูกสาวคนเล็กพอดี หลังคลอดแล้วเราก็อุ้มพามาเลี้ยงที่บ้านนี้ บ้านนี้จึงเป็นบ้านแรกของเธอ

นี่เป็นครั้งแรกในรอบ ๒๐ ปี ที่ผมได้ยินเสียงอะไรแบบนี้ ยิ่งฟังยิ่งตีมดำประทับใจจนน้ำตาไหลออกมา ผมบอกกับ

ลูกและภรรยาว่าน้ำตาไหลเพราะเสียงนกร้องที่บ้านของเรา  
ในวันนี้ เป็นเสียงที่ผมไม่เคยได้ยินมาก่อน และผมก็ประทับใจ  
ใจมาก ทำให้เขาหายสงสัยว่าทำไมน้ำตาผมจึงไหล

เสียงนกทำให้ผมลืมความเจ็บปวดจากแผลผ่าตัดทั้ง  
แผลนอกแผลในไปหมด ผมนั่งฟังอย่างเพลิดเพลินดื่มด่ำจน  
หลับไป

ตื่นขึ้นมาอีกที แดดอ่อนลงแล้ว บนถนนหน้าบ้าน ชาว  
บ้านทั้งหมู่บ้านเริ่มออกมาเดินออกกำลังกายกัน แม่ลูกอ่อน  
เห็นลูกน้อยออกมาป้อนข้าว วันนั้นผมมุ่งสร้าง รู้สึกโล่งท้องดี  
ออกไปเดินซำๆ ค่อยๆ ก้าวไปที่ละก้าว แล้วก็หยุด แล้วก็ก้าว  
ไปเรื่อยๆ ตามแนวรั้ว ตัวยังงอๆ อยู่บ้าง

เดินไปไม่ถึงร้อยก้าวรู้สึกปวดแผลมากขึ้นเรื่อยๆ จึงต้อง  
หยุดพัก ยืนเกาะกำแพงรั้วอยู่เฉยๆ มีนกนางเขนบ้านเล็กๆ  
สองตัวบินไล่กันผ่านหัวผมไป ดึงความสนใจเรื่องนกให้กลับ  
ขึ้นมาอีก ผมจึงพยายามมองหาว่ามีนกอะไรอีก โดยสอดสาย  
สายตาไปตามต้นไม้ ตามกำแพงบ้านข้าง ตามสายไฟฟ้าข้าง  
ก็พบว่ามียุคชนิดมาก บางทีเห็นไหวๆ อยู่ในต้นไม้ แต่พอ  
โผล่ออกมากลายเป็นกระรอก วิ่งไปบนสายไฟฟ้าข้ามไปอีก  
ฟากถนน นกบางพวกก็กำลังบินกลับมาจากหากิน ส่วนนกเขา  
นั้นเป็นนกเจ้าถิ่นในหมู่บ้านนี้มาช้านานแล้ว

ตั้งแต่ผมย้ายเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านนี้ใหม่ๆ ก็เห็นนกเขา  
ทุกวัน ขับรถก็ต้องระวังนกที่เดินไปเดินมาบนพื้นถนน

ติดกับหมู่บ้านนี้มีบ้านหลังใหญ่ เขาใช้สนามหน้าบ้าน  
ที่กว้างเป็นไร่ เป็นสนามแข่งนกเขา แต่เดี๋ยวนี้เลิกแข่งไปแล้ว  
จะด้วยเหตุใดก็ไม่ทราบ แต่เขาก็กังเลี้ยงไว้ส่วนหนึ่ง นกเขา  
เหล่านี้ส่วนหนึ่งจึงเป็นนกที่เขาปล่อยออกมาเพราะชันแพ้วตัว  
อื่น อีกส่วนก็แะเวียนมาเพราะเสียงขันของนกในกรง แล้วก็  
ถือโอกาสตั้งรกรากเสียที่นี้เลย เพราะมีนกที่ขันเก่งๆ ในกรง  
คอยแบ่งอาหารให้กิน โดยรวมแล้วจึงมีนกเขา (ที่เสรี) อยู่ร่วม  
ร้อยตัว หลายสายพันธุ์ ทั้งเขาตงตัวใหญ่และเขาบ้านตัวเล็ก  
ชาวบ้านบางคนชอบเอาอาหารมาโปรยให้มันกินบนถนน เช่น  
เศษข้าวสวย แต่บางคนก็ลงทุนซื้อข้าวเปลือกหรือเมล็ดถั่วมา  
โปรยก็เคยเห็น

วันรุ่งขึ้น ผมมานั่งโซฟาตัวเดิมอีก รอคอยเวลาฟังเสียง  
นกแบบนี้อีก บ่ายสามโมงครึ่ง เสียงวงซิมโฟนีเครื่องลมวง  
ใหญ่ก็ได้เวลาขับขาน นกเขาตงเสียงใหญ่เปิดฉากนำขึ้นก่อน  
เป็นฟรีลูด (เพลงโหมโรง) จากนั้นเพลงต่อไปโดยปักขานานา  
ชนิดก็ตามมาเป็นกระบวน ด้วยท่วงทำนองซ้ำบ้างเร็วบ้าง  
สูงบ้างต่ำบ้าง บางครั้งก็สลับด้วยทำนองกระโดดๆ แบบที่  
ภาษาดนตรีเรียกสแต็กกาโต้ บางช่วงก็เงียบไปเฉยๆ เหมือน  
เป่าสาก รวากับจะให้ผู้ฟังได้พักครึ่งเวลา หรือที่ภาษาคอน  
เสิร์ตเรียก อินเทอร์มิสชั่น จากนั้นพอมีสี่ตัวหนึ่งร้องนำขึ้น  
ตัวอื่นๆ ก็ขานรับกันแข็งแ่งขึ้นมาอีก

ผมนั่งหลับตาฟังไปน้ำตาไหลไปเกือบทุกวัน ในขณะที่รู้สึกจับใจกับเสียงอันไพเราะของเหล่าสกุณานั้น ก็รู้สึกเสียใจอยู่ลึกๆ ที่ผ่านมามีตั้ง ๒๐ ปี เพิ่งจะได้ยิน เพิ่งรู้ว่ามိวงดนตรีเครื่องลมเป่าอคูสติคธรรมชาติแท้ๆ วงใหญ่ให้ฟังฟรีๆ ทุกวัน แต่เราไม่เคยฟัง

บางครั้งฟังไปฟังมาก็เข้าสู่ภวังค์ รู้สึกเหมือนหลุดเข้าไปในอีกโลกหนึ่ง เป็นโลกของบิกซีที่อยู่ร่วมกับเรามาแต่ดึกดำบรรพ์ แต่ไม่รู้จักกัน เขามักกระพริบตาให้เราอย่างอ่อนหวาน แต่เราไม่รับสัญญาณ แปลกแยก เขามีกิจกรรมตามวิถีของเขา เราก็มีกิจกรรมตามวิถีของเรา แต่ทั้งเราและเขาก็อยู่ด้วยกันโดยแบ่งปันพื้นที่ แบ่งปันทรัพยากรกัน เป็นสองโลกที่ผลันกัน มนุษย์เรา รวมทั้งตัวผม มิวแต่ต่างคนต่างก็พูด ต่างฟังแต่เสียงของพวกเขาเพียงคนเดียวตนเอง จนไม่ได้ยินเสียงของโลกอื่นที่มีอยู่จริง

คุณหมอไฟโรจน์เขียนใบรับรองแพทย์ให้ผมพักฟื้นอยู่บ้านไปจนถึงสิ้นปี ทุกบ่ายพอได้เวลาผมจะมานั่งเงี่ยหูฟังเสียงนก พบว่าเขามีเวลาที่แน่นอนของเขา ซึ่งเป็นเวลาแบบเดียวกับเรา นั่นคือวันหนึ่ง ๒๔ ชั่วโมงเหมือนกัน ในทุกๆ วัน เวลาสามโมงครึ่งตามนาฬิกาของเรา เป็นเวลาโหมโรงของเขา ทั้งเราและเขาแบ่งปันเวลาที่ไม่ได้เป็นของใคร แต่เป็นของจักรวาลร่วมกัน

การพักผ่อนอยู่ที่บ้านคราวนี้ จึงเป็นอีกครั้งหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผมได้เรียนรู้บางสิ่งบางอย่างทางความรู้สึก จากการสัมผัสตรงด้วยใจ ไม่ใช่แค่ความรู้สึกระดับเหตุผลจากการใช้หัวคิด

มนุษย์เราไม่โดดเดี่ยว เราอยู่ร่วมกับสรรพสัตว์อื่นๆ อีกมากมาย เพียงแต่เราไม่รู้จักสัมผัสโลกของเขาที่อยู่รอบตัวเรา เหมือนกับโลกของหมอกับคนไข้ที่ไม่ได้แยกจากกัน!

ขอบคุณการเจ็บป่วยครั้งนี้ ที่ทำให้ผมได้ค้นพบความสุขบางอย่าง ที่ได้มาฟรีๆ ง่ายๆ จากสิ่งใกล้ๆ ตัว





หมอมที่มีหัวใจมนุษย์





"คำพูด ปีใหม่ไปเที่ยวไหนหรือเปล่า?  
โดนใจผมมากเลย  
จะมีหมอที่ไหนในโลกสักกี่คน ที่ถามคนไข้แบบนี้"

วันที่ ๒๓ ธันวาคม คุณหมอไพโรจน์ ชัยกิตติศิลป์  
นัดผมไปตัดไหม ลูกชายผมเป็นสารพิษผมกับภรรยาไปถึง  
โรงพยาบาลแต่เช้า ยี่สิบตรคนไข้ประกันสังคม วัตถุประสงค์  
แล้วนั่งรอพบหมอ สักครู่หนึ่งก็ได้เข้าไปพบ

คุณหมอก็กว่า คุณเดินคล่องดีนี่ ยังเจ็บมึน? ผมตอบว่า มี  
บ้างเล็กน้อยเวลาเดินออกกำลังกาย ท่านบอกว่าเดินธรรมดา  
นะ อย่าเพิ่งออกกำลังหนัก แล้วก็ให้ขึ้นไปนอนบนเตียง

ผมขึ้นไปนอนหงายบนเตียง ดึงกางเกงนอกกางเกง  
ในลงไปอยู่ที่ขา คุณหมอแกะพลาสติกและผ้าก๊อตปิดแผล  
ผ่าตัดที่ท้องน้อยออก คุณหมอดูแล้วก็บอกว่าแผลดี ยังเจ็บอยู่  
มึน ผมตอบว่าแผลที่ผิวหนังไม่เจ็บแล้ว แต่ยังรู้สึกปวดข้างใน  
อยู่บ้าง ท่านก็ว่าเป็นธรรมดาเพราะท่านเย็บซ่อมแซมข้างใน

ขณะที่ท่านกำลังตัดไหม ผมก็ถือโอกาสถามข้อสงสัย  
๒ ประการ

ประการแรก การเย็บรอยขาดข้างใน ใช้วิธีใส่ตาข่ายไหมครับ? ผมเคยอ่านเจอมาว่าการผ่าไส้เลื่อน บางคนต้องใช้ตาข่ายเย็บติดไว้กับไส้เลื่อนลงมาอีก ท่านตอบว่ากรณีของ ผมไม่ได้ใส่ตาข่าย เพราะรอยฉีกขาดไม่ใหญ่มาก และคุณภาพกล้ามเนื้อผมแล้วยังแข็งแรง อีกทั้งจะได้ไม่มีสิ่งแปลกปลอมอยู่ในร่างกาย แต่วิธีนี้ก็ต้องเจ็บมากกว่าการใส่ตาข่ายหน่อย เพราะต้องดึงส่วนที่ขาดเข้ามาเย็บให้ติดกัน อาจทำให้ผมรู้สึกตึงและเจ็บ ผมดีใจที่ท่านตัดสินใจเช่นนั้น สำหรับผมเจ็บหน่อยไม่เป็นไร ดีกว่ามีอะไรแปลกปลอมอยู่ในร่างกายโดยไม่จำเป็น

ประการที่สอง ผมรู้สึกกลับไประหว่างผ่าตัด นึกว่าบล็อกล้างแล้วจะรู้ตัวตลอดเวลา ท่านตอบว่าให้ยานอนหลับด้วย สำหรับผู้ป่วยบางรายที่หากรู้สึกตัวอาจกลัวหรือมีปฏิกิริยาบางอย่าง

ก่อนวันตัดไหม ผมฝากลูกชายให้ช่วยหาซื้อการ์ดขอบคุณให้สองใบ ใบหนึ่งสำหรับศัลยแพทย์ คือ นายแพทย์ไพโรจน์ ชัยกิตติศิลป์ และทีมงาน อีกใบหนึ่งสำหรับแพทย์หญิงสุมาลี ไชยธีรพันธ์ วิสัญญีแพทย์และทีมงาน แล้วผมก็เขียนข้อความแสดงความรู้สึกของผมดังในภาพ



A LOT!

From HN 51-014346 วันที่ 14 ธ.ค. 52

ขอขอบคุณคุณพ่อคุณแม่ที่สอน  
ปฐมนิเทศน์และสอนวิชาคณิตศาสตร์  
และภาษาอังกฤษ

ขอขอบคุณคุณแม่ที่สอนทุกวิชาจนทำให้สามารถสอบได้คะแนนดีในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น  
จาก กรุงเทพมหานคร วันที่ 23 ธ.ค. 52

...is the heart that cares.

Thank you so much

From HN 51-014346

สวัสดีค่ะ

14 ธ.ค. 52



คุณหมอสุวิมลค่ะ

จนกระทั่งในน้องสาวที่ดัด สมมุติสัก ๓๐๐๐ รุ่งกับที่ม ๗๐๐  
คุณหมอวิมลนี่ใช่ตลอดเลย ดิฉันเองก็มีลูกที่ใน ๑๐๐ อยู่แล้ว  
ได้ยวกับ ๖ ๗ หากบอกรู้สึกอ่อนมากเวลาจะมีอาการที่  
ที่ 2 ทั้ง ๑ และ ๒ มีแม่ๆ อ่าวอันนั้น

ขอขอบพระคุณคุณหมอและทีมर्सที่ดูแลด้วย

สุวิมล ๒๓ ธ.ค. ๕๒

เมื่อเสร็จเรื่องแล้ว ผมกับภรรยาที่ยืนขึ้นยกมือไหว้ลา  
ท่านรับไหว้แล้วถามว่า “เออ...ปีใหม่ไปเที่ยวไหนหรือเปล่า?”  
คำพูด “ปีใหม่ไปเที่ยวไหนหรือเปล่า?” โดนใจผมมากเลย  
จะมีหมอที่ไหนในโลกสักกี่คน ที่ถามคนไข้แบบนี้ ผมสัมผัส  
กับความเป็นมนุษย์ของคุณหมอไฟโรจน์ขึ้นมาทันที

ระหว่างหมอกับคนไข้ นอกจากเรื่องโรคแล้ว มันยังมี  
มิติอื่นๆ ของชีวิตที่สัมพันธ์กันอยู่ด้วย เป็นความสัมพันธ์กัน  
แบบมนุษย์กับมนุษย์ใจครับ แบบธรรมดาๆ เรียบๆ ง่ายๆ ไม่มี  
อะไรซับซ้อน

ในฐานะคนไข้คนหนึ่ง ผมก็อยากให้หมอทุกคนปฏิบัติ  
ต่อคนไข้อย่างหมอที่ปฏิบัติต่อผม โดยผมรู้ว่าหมอดีจ้ะ แบบ  
นี้ มีอยู่มาก แต่ด้วยสถานภาพและหน้าที่การงาน อาจทำให้  
ท่านต้องสงวนท่าที พูดเท่าที่จำเป็น หรือท่านอาจมีงานมาก  
ทำให้เหนื่อยล้าไม่อยากพูด

ผมอยากให้คนไข้เข้าใจและอ่อนโยนต่อหมอและทีม  
งานเช่นกัน

ผมเชื่อว่าความอ่อนโยน ความเมตตาากรุณานี้ มีอยู่ใน  
ตัวมนุษย์ทุกคนอยู่แล้ว เราเพียงแต่ยอมรับความมีอยู่นี้ เปิดใจ  
เปิดพื้นที่ เปิดโอกาสให้ความดีงามนี้ได้แสดงตัวออกมา ผ่าน  
สายตา วาจา หรือท่าทางเท่านั้น.. โดยเริ่มต้นที่ตัวเราเอง  
แล้วโลกทั้งใบก็จะสดใสเบิกบาน.

“อันความกรุณาปราณี  
จะมีใครบังคับก็หาไม่  
หลังมาเองเหมือนฝนอันชื่นใจ  
จากฟากฟ้าสุราลัยสู่แดนดิน”

จากพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว  
เรื่อง เวนิสวาณิช



## เกี่ยวกับผู้เขียน



สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์

surachetv@lifethailand.net

*เคย* ทำงานข้อมูลและหนังสือเกี่ยวกับการพัฒนา  
ชนบท เคยทำธุรกิจสื่อการศึกษา เคยเป็นอาจารย์ประจำ  
มหาวิทยาลัย ปัจจุบันเป็นรองผู้อำนวยการมูลนิธิสถาบัน  
ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และเป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชาการ  
รู้จักตนเองและการเปลี่ยนแปลงตนให้กับหลายมหาวิทยาลัย